

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ
№ 06 дугаар сарын 10
№22 /891/

ҮЙЦЛЭГ

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУУЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Монгол Улсын Их
Хурлын тогтоол

015

Монгол Улсын
Харьяат Иргэдийн
Хурлын зарлиг

023

Монгол Улсын
Харьяат Иргэдийн
Хурлын зарлиг

027

Гамшгаас хамгаалах талаар
төрөөс баримтлах бодлого,
хөтөлбөр батлах тухай

Дээд офицерын "Хошууч
генерал" цол хүртээх тухай

Үндэсний үйлдвэрлэлийг
дэмжих талаар авах зарим арга
хэмжээний тухай

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

235.	Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах болон улсын тусгай хамгаалалттай зарим газар нутгийн хилийн заагийг шинэчлэн тогтоох тухай	Дугаар 18	990
236.	Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого, хөтөлбөр батлах тухай	Дугаар 22	1015
237.	Гадаадын зарим улсад Монгол Улсын Ерөнхий консулын газар нэгэн ажиллуулах тухай	Дугаар 23	1022
238.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 24	1023

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

239.	Дээд офицерын “Хонгууч генерал” цол хүргэх тухай	Дугаар 105	1023
240.	Дээд офицерын “Бригадын генерал” цол хүргэх тухай	Дугаар 106	1024

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

241.	Хамгаалалтын бүс тогтоох тухай	Дугаар 101	1024
242.	Оюутны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 102	1026
243.	Үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих талаар авах зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 103	1027
244.	Журам, чиглэл батлах тухай	Дугаар 104	1029
245.	“Шинэ бүтээн байгуулалт” хөтөлбөрийн хүрээнд авто замын талаар авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 105	1039

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011 оны 05 дугаар
сарын 05-ны өдөр

Дугаар 18

Улаанбаатар
хот

Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах болон улсын тусгай хамгаалалттай зарим газар нутгийн хилийн заагийг шинэчлэн тогтоох тухай

Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 2 дахь заалт, Улсын Их Хурлын 1998 оны 4 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн үндэсний хөтөлбөр"-ийн 3.4 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Байгаль орчны тэнцлийг хангах, унаган төрхийг хадгалах, хамгаалах болон байгалийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэхэд ач холбогдол бүхий зарим газар нутгийг дор дурдсан ангиллаар улсын тусгай хамгаалалтад авсугай:

1/Булган аймгийн Тэшиг, Хутаг-Өндөр, Сэлэнгэ сумын нутгийг дамнан орших Зэд-Хантай-Бүтээлийн нурууд, тэдгээрийн орчмын газар нутгийг дархан цаазат газрын ангиллаар;

2/Улаан тайгын байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагт Хөвсгөл аймгийн Улаан-Уул, Баянзүрх сумын нутгийн зарим хэсгийг хамруулан ангилал дээшлүүлэн дархан цаазат газрын ангиллаар;

3/Хөвсгөл аймгийн Цагааннуур, Рэнчинлхүмбэ, Улаан-Уул сумын нутаг дэвсгэрт орших Тэнгис-Шишгэдийн голын ай савыг байгалийн цогцолборт газрын ангиллаар;

4/Ховд аймгийн Булган сумын Булган голын байгалийн нөөц газрыг мөн сумын Их Онгог орчмын зарим газар нутгаар өргөтгөж, ангилал дээшлүүлэн байгалийн цогцолборт газрын ангиллаар.

2.Байгаль орчны тэнцлийг хангах, унаган төрхийг хадгалах, хамгаалах болон байгалийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор улсын тусгай хамгаалалттай зарим газар нутгийн хилийн заагийг дор дурдсанаар шинэчлэн тогтоосугай:

1/Хөвсгөлийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагаас Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ сумын Хатгал тосгон болон Ханх сумын тивийн идэглээр газрыг чөлөөлж, Хөвсгөл аймгийн Чандмань-Өндөр, Цагаан-Үүр, Ханх сумын зарим хэсгийг хамруулан уг байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг 1 дүгээр хавсралтаар;

2/Мянган-Угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагт Ховд аймгийн Цэцэг, Мөст сумын зарим хэсгийг хамруулан уг байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг 2 дугаар хавсралтаар;

3/Мөнххайрханы байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагт Ховд аймгийн Үенч сумын нутгийн зарим хэсгийг хамруулан уг байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг 3 дугаар хавсралтаар;

4/Онон-Балжийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагаас Хэнтий аймгийн Дадал сумын төвийн эдэлбэр газрыг чөлөөлөн уг байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг 4 дүгээр хавсралтаар.

3.Зэд-Хантай-Бүтээлийн нурууны дархан цаазат газрын хилийн заагийг 5 дугаар, Улаан Тайгын дархан цаазат газрын хилийн заагийг тогтоолын 6 дугаар, Тэнгис-Шигшэдийн голын ай савын байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг тогтоолын 7 дугаар, Булган гол-Их Онгогийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн заагийг 8 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

4.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2000 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 29 дүгээр тогтоолын 1 дэх заалтын 1 дэх дэд заалтын "Сийлхэмийн нуруу, Хэнтий аймгийн Дадал, Норовлин, Биндэр, Баян-Адрага, Дорнод аймгийн Баян-Уул сумдын Онон-Балж голын сав нутагт хамрагдах нутгийн зарим хэсгийг" гэснийг "Сийлхэмийн нуруу" гэж өөрчилсүгэй.

5.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2000 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 29 дүгээр тогтоолын 2 дахь заалтын ", Онон-Балжийн" гэснийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2002 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдрийн 39 дүгээр тогтоолын 1 дэх заалтын ", Ховд аймгийн Цэцэг сумын нутаг дэвсгэрт орших Мянган угалзатын нурууны зарим хэсгийг байгалийн цогцолборт газрын ангиллаар тус тус" гэснийг, мөн тогтоолын 2 дахь заалтын "газар, Мянган угалзатын нурууны зарим хэсгийг байгалийн цогцолборт" гэснийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2003 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 30 дугаар тогтоолын 3 дахь заалтын "Улаан тайгын болон" гэснийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2006 оны 4 дүгээр сарын 20-ний өдрийн 26 дугаар тогтоолын 1 дэх заалтын "Ховд аймгийн Мөнххайрхан сум, Баян-Өлгий аймгийн Булган сумын хил залгаа нутагт орших Мөнххайрхан уул, түүний орчмын газар нутгийг Мөнххайрханы байгалийн цогцолборт газрын ангиллаар," гэснийг, мөн тогтоолын 2 дахь

заалтын "Мөнххайрханы ба" гэснийг тус тус хассугай.

6.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан "Улсын тусгай хамгаалалттай газрын ангиллыг шинэчлэн тогтоох тухай" Улсын Их Хурлын 1995 оны 5 дугаар сарын 04-ний өдрийн 26 дугаар тогтоолын 2 дахь заалтын 2 дахь дэд заалт, 3 дахь заалтын 4 дэх дэд заалт, мөн тогтоолын 2 дугаар хавсралтын "Хөвсгөлийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг" гэсэн 2 дахь хэсгийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2000 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 29 дүгээр тогтоолын хавсралтын "Онон-балжийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг" гэсэн 5 дахь хэсгийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2002 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдрийн 39 дүгээр тогтоолын хавсралтын "Мянган угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газар" гэсэн 2 дахь хэсгийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2003 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн 30 дугаар тогтоолын 1 дэх заалтын 1 дэх дэд заалт, мөн тогтоолын хавсралтын "Улаан тайгын байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг" гэсэн 1 дэх хэсгийг, "Зарим газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад авах тухай" Улсын Их Хурлын 2006 оны 4 дүгээр сарын 20-ний өдрийн 26 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтыг, "Улсын тусгай хамгаалалттай газрын ангиллыг шинэчлэн тогтоох тухай" Улсын Их Хурлын 1995 оны 5 дугаар сарын 04-ний өдрийн 26 дугаар тогтоолын 3.4 дэх дэд заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Д.ДЭМБЭРЭЛ

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18
дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ

Хөвсгөлийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	X координат	Y координат
1		2972.4	99° 59' 26.584" E	51° 44' 50.068" N
2		2647.1	101° 53' 17.816" E	51° 24' 0.597" N
3	Харын эхийн өндөр	2636.4	102° 9' 4.348" E	51° 3' 24.728" N
4		2363.0	102° 6' 44.267" E	51° 3' 28.250" N
5		2375.0	101° 59' 6.486" E	51° 4' 29.697" N
6		2419.7	101° 53' 14.819" E	51° 4' 24.958" N

7		2204.0	101° 49' 3.374" E	51° 4' 46.416" N
8		2241.0	101° 46' 9.894" E	51° 4' 59.795" N
9	Ялар овоо	2190.3	101° 43' 27.849" E	51° 4' 56.443" N
10		2083.5	101° 38' 51.831" E	51° 5' 59.472" N
11	Үүрийн гол, Ялар голын бэлчир		101° 35' 40.198" E	51° 7' 35.903" N
12		1943.0	101° 34' 11.594" E	51° 7' 25.102" N
13		1906.0	101° 31' 55.039" E	51° 6' 10.612" N
14		1823.0	101° 27' 34.160" E	51° 3' 3.330" N
15		1962.0	101° 24' 6.001" E	51° 1' 29.810" N
16		1954.0	101° 21' 59.187" E	51° 0' 19.476" N
17		1845.4	101° 15' 22.364" E	50° 59' 10.270" N
18		1742.0	101° 14' 0.904" E	50° 56' 38.050" N
19		1933.0	101° 9' 59.072" E	50° 55' 1.625" N
20		1502.0	101° 7' 20.567" E	50° 53' 56.916" N
21			101° 4' 11.433" E	50° 51' 42.773" N
22		1935.0	101° 3' 45.928" E	50° 50' 50.433" N
23		1881.0	101° 1' 37.767" E	50° 49' 34.008" N
24		1943.0	100° 59' 16.255" E	50° 49' 22.994" N
25		1887.1	100° 55' 13.327" E	50° 48' 48.256" N
26		2062.5	100° 53' 14.659" E	50° 48' 34.250" N
27	Цагаан гол, Хар голын бэлчир		100° 47' 19.506" E	50° 47' 20.653" N
28		2075.6	100° 42' 9.528" E	50° 45' 51.571" N
29		1802.0	100° 36' 30.188" E	50° 42' 52.946" N
30		1785.0	100° 34' 15.809" E	50° 41' 16.093" N
31	Нарийн даваа	1814.0	100° 34' 29.484" E	50° 40' 27.672" N
32		1840.8	100° 34' 41.465" E	50° 39' 50.361" N
33		1945.0	100° 34' 57.741" E	50° 37' 15.339" N

34		1922.1	100° 35' 44.733" E	50° 36' 24.770" N
35		1835.3	100° 36' 36.049" E	50° 34' 22.451" N
36		1915.8	100° 36' 50.302" E	50° 32' 45.667" N
37		2093.0	100° 34' 41.891" E	50° 30' 35.602" N
38	Даваа	1986.0	100° 34' 24.288" E	50° 28' 35.214" N
39		2141.0	100° 34' 34.991" E	50° 27' 25.030" N
40	Хамар даваа	2071.0	100° 34' 40.560" E	50° 26' 37.733" N
41	Дааган давааны уул	2118.9	100° 30' 51.619" E	50° 24' 39.240" N
42	Хурц уул	2274.0	100° 30' 35.302" E	50° 22' 6.204" N
43		2174.2	100° 30' 31.285" E	50° 21' 17.773" N
44	Дааган даваа	1911.0	100° 28' 48.122" E	50° 20' 26.010" N
45		1972.9	100° 27' 23.874" E	50° 19' 7.390" N
46		2024.2	100° 24' 46.496" E	50° 18' 40.387" N
47		2094.0	100° 21' 5.699" E	50° 20' 27.201" N
48		2215.8	100° 18' 27.555" E	50° 21' 30.061" N
49		2027.2	100° 14' 10.848" E	50° 24' 12.598" N
50	Нүцгэн толгой		100° 8' 22.857" E	50° 23' 23.961" N
51		1883.0	100° 6' 21.357" E	50° 25' 19.411" N
52			100° 7' 35.025" E	50° 26' 52.477" N
53	Өлхөн сайр (худаг)		100° 8' 7.200" E	50° 25' 58.320" N
54	Эгийн гол (гүүр)		100° 9' 1.140" E	50° 24' 59.220" N
55	нуурын булан		100° 10' 53.700" E	50° 26' 17.600" N
56	Дэмжлага бааз (гүүр)		100° 10' 35.400" E	50° 27' 5.800" N
57	Усан зам (гүүр)		100° 10' 31.300" E	50° 27' 36.300" N
58	Нуурын эрэг		100° 10' 22.100" E	50° 27' 56.600" N

59	нефть бааз		100° 10' 14.500" E	50° 28' 21.600" N
60	хүзүүвчийн ар отог		100° 9' 41.400" E	50° 28' 55.680" N
61	Хүзүүвчийн шил		100° 9' 6.780" E	50° 27' 57.180" N
62	Овоотын зүүн орой (овоо)		100° 8' 34.020" E	50° 27' 43.500" N
63		1900.7	100° 8' 16.361" E	50° 27' 45.221" N
64		1862.0	100° 9' 0.325" E	50° 29' 11.443" N
65		1962.3	100° 7' 45.076" E	50° 30' 58.854" N
66	Уринай уул	2094.2	100° 8' 5.965" E	50° 31' 52.761" N
67	Жинхайн нуруу	2291.4	100° 6' 46.358" E	50° 34' 44.441" N
68		2432.0	100° 7' 18.225" E	50° 36' 28.424" N
69	Хирбист уул	2515.5	100° 6' 54.831" E	50° 37' 45.359" N
70		2670.5	100° 6' 2.230" E	50° 39' 35.842" N
71	Их уул	2960.7	100° 5' 20.722" E	50° 42' 8.232" N
72		2578.0	100° 8' 0.422" E	50° 42' 58.039" N
73		2569.2	100° 8' 33.955" E	50° 44' 55.424" N
74	Хөх өвс уул	2648.2	100° 11' 20.861" E	50° 48' 8.457" N
75	Баян зурх овоо	2454.8	100° 8' 30.802" E	50° 49' 27.161" N
76		2680.3	100° 8' 39.110" E	50° 50' 56.660" N
77	Хар усны уул	2621.8	100° 9' 59.946" E	50° 52' 57.504" N
78		2534.6	100° 10' 52.716" E	50° 54' 30.665" N
79		2593.4	100° 12' 11.974" E	50° 55' 45.300" N
80	Сантын уул	2379.5	100° 13' 26.195" E	50° 57' 40.262" N
81		2605.9	100° 12' 35.164" E	50° 58' 23.178" N
82	Жиглэг уул	2524.6	100° 10' 53.168" E	50° 59' 21.202" N
83	Жиглэгийн даваа	1926.3	100° 9' 41.910" E	51° 1' 14.359" N
84	Жиглэг уул	2551.8	100° 10' 6.762" E	51° 2' 24.493" N

85		2275.0	100° 9' 57.747" E	51° 3' 17.264" N
86	Хачимын даваа	2046.4	100° 9' 57.454" E	51° 4' 33.120" N
87	Ноён уул	3020.3	100° 8' 15.133" E	51° 5' 53.314" N
88		2555.2	100° 8' 28.845" E	51° 8' 46.075" N
89	Нүцгэн өлгийн даваа	2281.8	100° 8' 43.885" E	51° 9' 41.343" N
90		2783.6	100° 8' 47.014" E	51° 10' 38.751" N
91		2734.0	100° 9' 46.555" E	51° 11' 30.703" N
92		2731.0	100° 11' 16.959" E	51° 13' 22.526" N
93		2953.7	100° 10' 56.362" E	51° 15' 33.981" N
94		2966.3	100° 10' 1.781" E	51° 17' 10.148" N
95		2907.5	100° 8' 7.702" E	51° 19' 11.097" N
96		2867.0	100° 7' 41.004" E	51° 20' 29.003" N
97		3081.0	100° 5' 48.009" E	51° 20' 47.205" N
98		3045.0	100° 3' 29.909" E	51° 21' 23.948" N
99		3042.0	100° 2' 55.441" E	51° 22' 48.637" N
100		3035.5	100° 2' 0.187" E	51° 23' 53.307" N
101		2909.0	100° 3' 38.337" E	51° 25' 14.516" N
102		3028.8	100° 3' 5.525" E	51° 26' 22.723" N
103		3124.3	100° 6' 51.410" E	51° 27' 34.851" N
104	Ламбицтэг уул	3130.2	100° 4' 4.094" E	51° 30' 32.339" N
105		3097.5	100° 4' 15.360" E	51° 32' 18.345" N
106		2561.0	100° 4' 1.169" E	51° 33' 56.034" N
107		2542.5	100° 0' 52.414" E	51° 34' 54.301" N
108		2767.4	99° 39' 39.902" E	51° 34' 41.981" N
109	Жарайн даваа	2445.0	99° 59' 14.217" E	51° 35' 45.096" N
110		2706.0	99° 58' 55.109" E	51° 36' 53.716" N
111		2745.0	99° 58' 15.495" E	51° 38' 14.162" N

112		2344.0	99° 56' 39.179" E	51° 39' 33.279" N
113	Цулын хойт уул	2872.0	99° 54' 53.654" E	51° 41' 8.133" N
114		3044.0	99° 55' 6.138" E	51° 42' 26.592" N
115		2975.0	99° 54' 34.928" E	51° 44' 14.081" N
116		3107.3	99° 57' 2.376" E	51° 44' 30.162" N
1		2972.4	99° 59' 26.584" E	51° 44' 50.068" N

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18
дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ХОВД АЙМАГ

Мянган-Угалзатын нурууны байгалийн цогцолборт газрын
хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	Х координат	Ү координат
1		2701.0	92° 28' 14.834"	46° 28' 59.073"
2	Хужиртын гол	2467.0	92° 28' 33.345"	46° 31' 34.517"
3		2900.0	92° 29' 5.150"	46° 32' 28.039"
4		3181.0	92° 30' 39.626"	46° 34' 19.341"
5		3142.0	92° 32' 21.168"	46° 34' 35.417"
6		3399.8	92° 33' 59.145"	46° 35' 25.374"
7		3235.1	92° 37' 24.154"	46° 37' 17.965"
8		2441.1	92° 41' 25.265"	46° 36' 47.053"
9	Чонот	2758.5	92° 43' 22.057"	46° 35' 32.322"
10	даваа	2605.5	92° 44' 16.905"	46° 33' 9.336"
11	Бөөргийн гол		92° 46' 52.256"	46° 31' 10.933"
12		2808.0	92° 49' 27.761"	46° 31' 11.490"
13	Улаан эргийн гол	2266.0	92° 52' 25.016"	46° 31' 26.048"
14		2808.0	92° 57' 30.581"	46° 31' 29.869"
15		3045.0	92° 58' 25.522"	46° 29' 56.073"
16		3151.0	92° 58' 16.094"	46° 28' 54.662"
17	Их Богосын гол		93° 4' 51.520"	46° 26' 27.690"
18	даваа	2567.0	93° 6' 15.249"	46° 26' 19.044"

19		2623.0	93° 7' 38,793"	46° 24' 13,178"
20	Жинстийн орой	2563.0	93° 12' 20,070"	46° 25' 10,773"
21		2323.0	93° 16' 3,702"	46° 25' 41,442"
22		2607.0	93° 18' 59,988"	46° 25' 25,443"
23		2344.0	93° 21' 3,910"	46° 25' 6,348"
24		2465.0	93° 24' 52,753"	46° 25' 9,772"
25	Ямаат улаан уул	2442.0	93° 25' 39,512"	46° 24' 32,872"
26		2463.0	93° 26' 12,682"	46° 23' 7,213"
27		2438.2	93° 29' 32,750"	46° 19' 4,333"
28	Хөшөөт толгой	2541.0	93° 28' 8,792"	46° 17' 43,015"
29		2442.0	93° 27' 46,855"	46° 15' 34,511"
30	балгас		93° 30' 9,913"	46° 13' 37,148"
31	Хулмын нуур		93° 32' 19,692"	46° 12' 14,459"
32	Хулмын нуурын баруун эрэг		93° 31' 2,078"	46° 11' 5,026"
33	Өлийн хамар	2763.0	93° 28' 54,849"	46° 8' 12,261"
34	Хойд Өргүү уул	3145.0	93° 27' 41,925"	46° 7' 0,124"
35		2888.0	93° 21' 55,416"	46° 6' 23,075"
36	Хөшөөтийн голын хутаг		93° 18' 22,507"	46° 7' 15,577"
37		3144.0	93° 14' 25,874"	46° 5' 44,966"
38	Тахилт овоо	3230.5	93° 16' 2,076"	46° 3' 43,705"
39		2906.0	93° 18' 8,588"	46° 2' 53,806"
40		2384.0	93° 19' 57,039"	46° 1' 58,708"
41		2622.0	93° 24' 6,042"	46° 1' 39,432"

42	Хөх өнгэр уул	2761.0	93° 24' 8,809"	46° 0' 22,683"
43	Зүүн шавартын булаг		93° 26' 38,647"	45° 59' 3,404"
44	Хойд хулд голын эх		93° 26' 27,790"	45° 57' 10,982"
45	Хойд хулд-Өвчүүгийн сайрын бэлчир		93° 22' 57,546"	45° 54' 29,328"
46	Хойд хулд гол		93° 22' 32,612"	45° 53' 6,199"
47		2501.0	93° 20' 56,506"	45° 52' 56,628"
48		2149.0	93° 18' 47,623"	45° 52' 51,971"
49		2302.0	93° 16' 24,646"	45° 54' 11,602"
50		2306.0	93° 10' 8,903"	45° 55' 6,182"
51	Хүнхрийн улаан уул	2307.0	93° 8' 10,871"	45° 55' 36,049"
52		2303.0	93° 2' 57,961"	45° 57' 35,241"
53		2149.0	92° 58' 43,838"	45° 59' 49,203"
54	Сэтэрхий модны ам		92° 56' 34,687"	46° 2' 18,145"
55	Гашуун ус		92° 53' 51,299"	46° 4' 27,334"
56	Ангирт гол		92° 54' 8,641"	46° 5' 12,453"
57		2203.0	92° 52' 45,509"	46° 6' 39,185"
58		2181.0	92° 49' 23,658"	46° 7' 54,321"
59		2496.0	92° 45' 41,517"	46° 11' 22,174"
60		2743.0	92° 46' 6,831"	46° 13' 18,857"
61		3124.0	92° 49' 28,370"	46° 16' 35,447"
62		3102.0	92° 51' 11,389"	46° 18' 26,747"
63		2983.0	92° 55' 2,085"	46° 19' 18,304"
64		2964.0	92° 58' 58,211"	46° 19' 16,015"
65		3005.0	93° 0' 34,051"	46° 19' 36,727"
66	Хуримт гол		93° 0' 49,308"	46° 20' 24,584"
67			92° 59' 41,728"	46° 21' 33,674"
68		3152.0	92° 57' 47,189"	46° 22' 5,896"
69	Даваа	3030.0	92° 50' 12,795"	46° 22' 41,875"
70		3057.0	92° 47' 51,622"	46° 22' 52,841"

71		2991.0	92° 40' 32.111"	46° 24' 8.308"
72		3348.0	92° 37' 26.975"	46° 25' 44.003"
73		3272.0	92° 33' 31.312"	46° 27' 19.074"
1		2701.0	92° 28' 14.834"	46° 28' 59.073"

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18
дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралт

ХОВД АЙМАГ

Мөнххайрханы байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	Х Координат	Ү Координат
1		3070.0	47° 15' 38,285"	91° 34' 42,773"
2		3216.0	47° 16' 26,988"	91° 36' 33,664"
3		3135.0	47° 15' 48,260"	91° 40' 12,110"
4		2983.0	47° 14' 36,939"	91° 41' 19,416"
5		3068.0	47° 14' 9,989"	91° 41' 41,758"
6	Алаг уул	2941.0	47° 11' 41,143"	91° 47' 26,460"
7		2145.0	47° 9' 53,441"	91° 47' 13,095"
8		3267.0	47° 8' 58,176"	91° 38' 53,224"
9	Хатуу дурульч	3221.0	47° 7' 10,361"	91° 37' 54,969"
10		3014.0	47° 4' 43,091"	91° 38' 14,656"
11		2964.0	47° 2' 14,093"	91° 38' 27,191"
12		3202.0	46° 59' 3,538"	91° 37' 2,908"
13		3407.0	46° 56' 10,887"	91° 37' 5,131"
14	Сүүл толгой	3185.0	46° 55' 6,414"	91° 38' 38,524"
15	Хөх нуур	2815.0	46° 51' 53,106"	91° 45' 4,750"
16		3542.0	46° 49' 46,367"	91° 50' 22,452"
17	Дамбан уул	3369.0	46° 46' 3,020"	91° 57' 12,770"
18	Бөөрөг нуурын хөтөл	3145.0	46° 46' 21,748"	91° 58' 49,410"

19	Хар цул уул	3586.0	46° 43' 53,240"	91° 57' 30,422"
20	Ар хар ац уул	3965.0	46° 41' 31,994"	91° 56' 53,276"
21	Хар ац уул	3727.0	46° 39' 45,029"	91° 58' 7,175"
22		2926.0	46° 37' 42,363"	92° 0' 54,632"
23	Нарийн голын гүүр		46° 27' 47,610"	92° 3' 43,050"
24	Нарийн гол Харгайтын голын балчир		46° 25' 29,085"	92° 3' 12,604"
25	Нарийн голын балчир		46° 24' 33,690"	92° 5' 43,301"
26		2523.0	46° 25' 0,062"	92° 6' 52,651"
27	Орлогын хөтөл	2528.0	46° 25' 21,765"	92° 10' 28,474"
28	Заяатын уулс		46° 24' 15,530"	92° 13' 1,460"
29	Нууцгэний гол		46° 21' 32,814"	92° 14' 18,978"
30	Бичигтийн хөтөл	2918.0	46° 18' 6,117"	92° 16' 8,899"
31	Ар булаг		46° 16' 57,500"	92° 14' 48,383"
32	Байцлийн эхний ус		46° 13' 56,556"	92° 14' 58,353"
33	Эргийн адгийн ус		46° 12' 2,727"	92° 14' 32,444"
34	Хүйсэн толгойн булаг		46° 10' 26,058"	92° 14' 17,910"
35	Загт уул	2347,1	46° 9' 24,582"	92° 11' 8,834"
36	Үенч гол		46° 10' 2,531"	92° 4' 45,502"
37	Хамрын алаг уул	1968.0	46° 8' 50,630"	91° 59' 12,877"
38	Дурагийн өндөр тал	1811.0	46° 9' 18,221"	91° 53' 11,418"
39	Харуулын даваа	1782.0	46° 8' 58,141"	91° 47' 28,009"
40		2005,5	46° 13' 0,812"	91° 43' 55,818"
41		2187,4	46° 13' 44,915"	91° 43' 10,452"
42	Зүүн нуруу	2341.0	46° 14' 39,861"	91° 42' 37,670"
43	Баян Өндөр овоо	5128.0	46° 16' 34,866"	91° 36' 10,911"
44	Улиастайн гол		46° 19' 38,677"	91° 35' 0,554"

45	Уст Улиастайн голын бэлчир		46° 20' 54,342"	91° 37' 11,969"
46		2501.0	46° 23' 42,068"	91° 36' 36,951"
47		2917.0	46° 24' 32,935"	91° 38' 34,454"
48		3087.0	46° 26' 48,946"	91° 41' 34,896"
49	Даваа		46° 30' 13,496"	91° 43' 50,968"
50	Арцатын голын адаг		46° 37' 48,213"	91° 41' 27,554"
51	Улаан богоч уул		46° 36' 58,962"	91° 37' 35,372"
52	Зуслангийн нуруу	3244.0	46° 35' 33,016"	91° 35' 24,849"
53	Хөх хөтлийн даваа		46° 36' 21,699"	91° 33' 31,666"
54		3015.0	46° 36' 47,714"	91° 33' 12,959"
55		3043.5	46° 38' 32,963"	91° 30' 54,562"
56	Хөшөөтийн даваа		46° 39' 6,702"	91° 30' 17,135"
57		2856.7	46° 39' 38,134"	91° 30' 32,304"
58	Чачиртын гол	2381.0	46° 41' 29,627"	91° 26' 26,671"
59		2601.0	46° 42' 23,230"	91° 25' 4,211"
60		2165.0	46° 43' 18,440"	91° 22' 43,199"
61		2624.0	46° 47' 24,613"	91° 21' 34,214"
62		2701.4	46° 49' 46,186"	91° 17' 58,729"
63		2601.0	46° 52' 29,639"	91° 13' 51,379"
64		2737.2	46° 55' 9,849"	91° 10' 48,756"
65		2846.5	46° 57' 16,202"	91° 7' 59,220"
66		2554.8	47° 1' 55,556"	91° 3' 47,510"
67	Булган, Елтын голын бэлчир		47° 4' 21,450"	91° 2' 27,406"
68		2711.6	47° 7' 18,661"	91° 1' 38,801"
69		2607.0	47° 9' 30,284"	91° 3' 57,271"
70		2961.0	47° 12' 33,040"	91° 7' 19,579"
71	Бөөрөгийн эх	3586.0	47° 16' 4,731"	91° 11' 45,513"

72	Майхан уул	3212.0	47° 19' 3,339"	91° 13' 58,289"
73	Марал төрдөг уул	3566.0	47° 18' 36,227"	91° 17' 56,969"
74	Модот өндөр уул	3703.1	47° 15' 54,597"	91° 21' 56,579"
75	Хар Онь даваа	3086.0	47° 14' 29,938"	91° 24' 11,515"
76		3267.0	47° 14' 37,423"	91° 24' 53,422"
77	Мэшийн даваа	3125.0	47° 14' 4,394"	91° 25' 31,476"
1		3070.0	47° 15' 38,285"	91° 34' 42,773"

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны
18 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

ХЭНТИЙ АЙМАГ

Онон-Балжийн байгалийн цогцолборт газрын "А" хэсгийн
хилийн зааг

Д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	Х координат	Ү координат
1	Гачууртын хилийн овоо	1065.6	111° 56' 20,842"	49° 22' 38,420"
2		1276.6	111° 48' 31,822"	49° 20' 22,219"
3	Сүмбэр уул		111° 46' 14,117"	49° 19' 37,273"
4	Сүмбөрийн овоо	1198.0	111° 45' 25,262"	49° 18' 3,245"
5		1154.6	111° 41' 35,957"	49° 16' 34,148"
6		1146.1	111° 38' 51,061"	49° 17' 4,970"
7		1302.6	111° 35' 15,835"	49° 16' 45,904"
8		1280.2	111° 33' 2,061"	49° 16' 28,847"
9		1381.2	111° 32' 25,382"	49° 13' 59,479"
10	Их Өлзий уул	1251.7	111° 31' 40,328"	49° 8' 24,904"
11	Бага Өлзий уул	1210.0	111° 32' 38,107"	49° 6' 55,831"
12		926.3	111° 36' 8,350"	49° 4' 52,321"
13		928.0	111° 39' 42,836"	49° 5' 56,292"
14		906.0	111° 42' 39,063"	49° 5' 35,289"

15		900.9	111° 45' 36.327"	49° 5' 10.556"
16	Шовгор уул	1182.3	111° 46' 13.688"	49° 3' 4.751"
17		1269.1	111° 44' 23.755"	49° 0' 46.247"
18		1269.1	111° 41' 48.641"	48° 58' 8.597"
19	Баянбулаг голын эх		111° 39' 5.682"	48° 58' 40.672"
20	Хөндлөн булаг		111° 38' 20.318"	48° 59' 29.112"
21	Ойн зах (Зам дээр)		111° 38' 2.831"	49° 0' 40.892"
22	Ойн зах		111° 38' 30.651"	49° 1' 9.157"
23	Баруун Харгиастайн эх		111° 39' 49.347"	49° 0' 29.819"
24	Зүүн Харгиастай булаг		111° 41' 10.279"	49° 0' 29.345"
25	Арбулаг, Харгиастай голын уулзвар		111° 39' 57.719"	49° 2' 33.325"
26	Баянбулгийн булаг		111° 37' 44.508"	49° 3' 25.421"
27	Яргайт		111° 35' 47.326"	49° 3' 33.304"
28	Баян овоо	1154.5	111° 36' 0.718"	49° 2' 8.593"
29	Чулуутын булаг		111° 33' 48.729"	49° 0' 52.238"
30	Зүүн бор өндөр уул	1133.7	111° 33' 36.567"	48° 59' 28.843"
31	Баруун бор өндөр уул	1139.3	111° 31' 35.531"	48° 57' 53.213"
32	Асгат уул	1255.2	111° 31' 23.035"	48° 55' 38.506"
33	Намт булаг		111° 28' 35.170"	48° 52' 45.026"
34	Харганат толгой	1237.5	111° 23' 23.344"	48° 49' 46.961"
35	Харуул уул	1345.5	111° 18' 51.772"	48° 50' 19.952"
36		1323.8	111° 14' 5.303"	48° 49' 18.306"
37		1236.8	111° 9' 9.726"	48° 49' 3.445"
38	Баруун буурал уул	1306.7	111° 5' 37.765"	48° 48' 28.032"
39	Хөтөлж уул	1366.0	111° 1' 39.253"	48° 48' 20.140"
40		1354.2	110° 58' 54.193"	48° 46' 50.023"
41	Урт бор овоот толгой	1373.7	110° 56' 47.607"	48° 45' 41.358"

42	Өлзийт толгой	1207.9	110° 52' 2.988"	48° 44' 46.462"
43	Хөх толгой	1358.0	110° 47' 1.072"	48° 44' 47.029"
44	Тэг уул	1398.1	110° 44' 46.886"	48° 45' 22.942"
45	Хатан байц уул	1392.0	110° 44' 21.218"	48° 48' 59.492"
46	Өндөр байц уул	1464.0	110° 43' 24.605"	48° 50' 26.608"
47	Тэх рүү	1568.4	110° 45' 2.828"	48° 53' 13.218"
48	Хэцүү өндөр	1438.0	110° 45' 1.142"	48° 56' 33.910"
49	Хөмуул голын хөндий		110° 32' 53.574"	49° 2' 23.549"
50	Цагаан уул	1401.5	110° 34' 13.473"	49° 2' 32.530"
51	Баруун Баянхаан уул	1458.0	110° 38' 29.955"	49° 4' 22.531"
52	Зүүн Баянхаан уул	1452.4	110° 41' 45.135"	49° 5' 6.314"
53		1078.0	110° 50' 11.225"	49° 4' 42.085"
54	Чулуут толгой	1176.2	111° 1' 23.104"	49° 3' 59.562"
55	Оорцог толгой	1285.3	111° 4' 31.209"	49° 4' 19.999"
56	Баян цогт толгой	1132.0	111° 9' 45.687"	49° 4' 32.806"
57	Хүрэн хадат уул	1266.0	111° 11' 55.772"	49° 5' 11.377"
58	Хүрэн өндөр уул	1372.6	111° 12' 33.737"	49° 6' 19.289"
59	Шардаг толгой	1228.0	111° 11' 57.544"	49° 10' 33.227"
60		1055.0	111° 11' 28.379"	49° 11' 51.871"
61	Хүрхрээ нуур	1014.0	111° 10' 45.627"	49° 15' 58.015"
62	Хилийн 803-р багана		111° 10' 28.371"	49° 16' 59.329"
1	Гачууртын хилийн овоо	1065.6	111° 56' 20.842"	49° 22' 38.420"

**Онон-Балжийн байгалийн цогцолборт газрын
"Б" хэсгийн хилийн зааг**

Д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	Х координат	Ү координат
1	Улсын хилийн 1119 дүгээр багана		112° 6' 45.522" E	49° 25' 22.569" N

2	Адарган уул		112° 11' 42.140" E	49° 26' 50.950" N
3	Дөрвөлжин уул	844.6	112° 18' 12.076" E	49° 25' 50.342" N
4	Хэр-Онон голын уулзвар		112° 19' 19.927" E	49° 24' 40.378" N
5	Онон-Ар Дархинт голын уулзвар	847.8	112° 14' 44.537" E	49° 22' 18.767" N
6	Ар Дархинт-Хяргас голын уулзвар		112° 17' 31.589" E	49° 19' 0.846" N
7		1077.7	112° 18' 0.964" E	49° 17' 12.382" N
8	Шивээт уул	1277.8	112° 17' 51.801" E	49° 15' 22.894" N
9	Гууны уул	1271.8	112° 18' 14.841" E	49° 12' 34.509" N
10	Бугат уул	1346.2	112° 17' 47.027" E	49° 9' 56.195" N
11	Их Бугат уул		112° 16' 29.029" E	49° 8' 17.548" N
12	Бага Хавчуу уул	1345.2	112° 13' 32.954" E	49° 7' 25.606" N
13	Жигэн уул	1373.4	112° 7' 5.785" E	49° 6' 0.313" N
14		1388.4	112° 6' 46.581" E	49° 3' 45.219" N
15	Овоот толгой	1283.3	112° 4' 53.661" E	49° 1' 33.734" N
16	Зүүн Буурал уул		112° 4' 59.147" E	49° 0' 8.907" N
17	Баруун Буурал уул	1296.3	112° 3' 41.294" E	48° 58' 16.015" N
18	Буюндэлгэр уул	1317.7	112° 0' 27.901" E	48° 57' 13.498" N
19	Улиаст уул		111° 55' 28.222" E	48° 57' 38.314" N
20	Их Сонгинот уул	1396	111° 52' 16.974" E	48° 59' 9.413" N
21	Онон-Улз голын уулзвар		111° 51' 28.817" E	49° 3' 19.059" N
22	Онон-Балж голын уулзвар		111° 53' 13.796" E	49° 6' 38.091" N
23	Шавгийн булаг		111° 52' 42.277" E	49° 8' 31.464" N
24		892.0	111° 53' 33.718" E	49° 13' 26.912" N
25	Агац толгой	937.0	111° 58' 20.691" E	49° 14' 17.784" N
26	Таван толгойн уул	1027.6	112° 7' 29.612" E	49° 23' 5.349" N

27		1036.1	112° 5' 45.146" E	49° 24' 31.171" N
1	Улсын хилийн 1119 дүгээр багана		112° 6' 45.522" E	49° 25' 22.569" N

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралт

БУЛГАН АЙМАГ

Зэд-Хантай-Бүтээлийн нурууны дархан цаазат газрын хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	X координат	Y координат
1	Харагдах Магнай уул	1755.6	102° 55' 39.166" E	50° 9' 18.964" N
2	Эрэн гол-Нуурын булаг голуудын бэлчир	1214.2	102° 54' 17.450" E	50° 11' 30.458" N
3		1462.1	103° 13' 48.469" E	50° 18' 9.971" N
4	Баруун хужиртын даваа		104° 25' 42.924" E	50° 18' 18.651" N
5		1622.5	104° 34' 5.998" E	50° 7' 22.297" N
6		1322.5	104° 34' 29.241" E	50° 5' 5.461" N
7		1368.4	104° 31' 49.780" E	50° 0' 37.687" N
8		1392.7	104° 31' 50.578" E	49° 57' 20.234" N
9		1418.3	104° 31' 30.393" E	49° 52' 31.340" N
10	Байдинтын Халзан уул	1346.7	104° 34' 58.198" E	49° 50' 31.315" N
11		927	104° 28' 2.470" E	49° 49' 43.206" N
12		1282	104° 27' 32.595" E	49° 48' 42.559" N
13		1220.5	104° 27' 38.333" E	49° 47' 26.587" N
14	Бууралдай уул	1560.1	104° 26' 26.128" E	49° 44' 46.164" N
15		1510	104° 21' 59.195" E	49° 42' 35.457" N
16		1381	104° 20' 14.033" E	49° 41' 40.369" N
17		1527	104° 18' 2.431" E	49° 40' 18.506" N
18		1372.7	104° 15' 46.650" E	49° 38' 8.407" N

19		1331.6	104° 12' 23.296" E	49° 38' 8.557" N
20		1351.4	104° 4' 32.235" E	49° 37' 50.703" N
21	Навчиг уул	1418.2	104° 1' 41.647" E	49° 37' 46.715" N
22		1522.1	103° 55' 23.200" E	49° 39' 10.493" N
23		1852.8	103° 44' 17.050" E	49° 39' 16.575" N
24		1666.9	103° 45' 59.677" E	49° 36' 45.962" N
25	Зүүн Эхэт уул	1690.4	103° 43' 5.315" E	49° 35' 32.495" N
26	Бүргэд уул	1642.7	103° 39' 42.407" E	49° 35' 1.761" N
27	Нарны Хоолой уул	1672.9	103° 33' 22.642" E	49° 33' 58.638" N
28		1773.5	103° 30' 13.899" E	49° 33' 16.935" N
29	Бөгсийн даваа	1511.5	103° 27' 12.735" E	49° 33' 11.838" N
30	Ганган Шар Чулуут уул	1253	103° 17' 45.524" E	49° 34' 27.714" N
31	Дархан уул	1288.7	103° 14' 50.416" E	49° 35' 9.384" N
32	Эг-Уургын голуудын бэлчир		103° 13' 8.699" E	49° 35' 18.560" N
33	Эг-Тарвагатайн бэлчир	902	103° 6' 2.008" E	49° 42' 21.795" N
34		948	103° 10' 9.753" E	49° 45' 19.528" N
35		1261.7	103° 14' 5.801" E	49° 43' 39.594" N
36		1310	103° 17' 53.753" E	49° 44' 7.414" N
37		1322.4	103° 25' 16.950" E	49° 45' 5.139" N
38		1225.5	103° 27' 43.370" E	49° 44' 54.451" N
39		1216	103° 31' 35.318" E	49° 45' 10.501" N
40		1541	103° 31' 34.608" E	49° 48' 17.894" N
41		1709.7	103° 32' 26.596" E	49° 51' 23.049" N
42		1462	103° 29' 1.431" E	49° 53' 34.764" N
43	Хөх Чулуут уул	2046.7	103° 25' 15.218" E	49° 55' 23.803" N
44		2061	103° 22' 56.663" E	49° 56' 0.037" N

45		1611	103° 20' 19.717" E	49° 58' 17.635" N
46		1831	103° 16' 19.061" E	49° 59' 39.342" N
47		1865.7	103° 11' 51.502" E	49° 59' 29.289" N
48		1642.4	103° 6' 30.642" E	49° 58' 27.742" N
49		1724	103° 2' 58.970" E	49° 59' 28.490" N
50		1738	103° 1' 13.758" E	50° 0' 42.709" N
51	Дээд Нарийн даваа	1714	102° 58' 22.961" E	50° 2' 45.284" N
52	Дунд Нарийн даваа	1708	102° 57' 20.985" E	50° 3' 55.047" N
53		1762.8	102° 56' 15.884" E	50° 5' 46.106" N
54	Доод Нарийн даваа	1577	102° 55' 28.844" E	50° 6' 36.698" N
1	Харагдах Малнай уул	1755.6	102° 55' 39.166" E	50° 9' 18.964" N

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18
дугаар тогтоолын 6 дугаар хавсралт

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ

Улаан Тайгын дархан цаазат газрын хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	X координат	Y координат
1	Хар бус, Үрэн бус голын бэлчир	1398.3	98° 2' 33.479" E	50° 51' 42.795" N
2			98° 23' 3.134" E	50° 58' 50.132" N
3	Үрэн бусын даваа	2455	98° 27' 2.413" E	50° 58' 31.354" N
4		2307.3	98° 28' 18.952" E	50° 59' 43.684" N
5		2657.9	98° 29' 48.514" E	51° 1' 37.168" N
6		2850.4	98° 30' 46.360" E	51° 2' 10.262" N
7		2683	98° 32' 11.945" E	51° 2' 23.942" N
8	Уунга тайга	2850.1	98° 35' 14.107" E	51° 3' 49.923" N
9		2571	98° 37' 46.065" E	51° 3' 36.284" N

10	Хэт тээг уул	3163.6	98° 43' 9.800" E	51° 3' 22.352" N
11	Хясаат уул	2947	98° 46' 50.109" E	51° 3' 16.138" N
12	Онголог уул	3125.3	98° 51' 19.781" E	51° 3' 41.861" N
13		2776.9	98° 55' 37.386" E	51° 3' 19.708" N
14	Цагаан Чулуут уул	2687.4	98° 59' 35.255" E	51° 1' 5.446" N
15	Хөг, Тайгасын голуудын бэлчир		98° 57' 23.859" E	50° 58' 53.610" N
16	Унгилэг уул	2457.5	98° 57' 41.078" E	50° 57' 14.143" N
17	Дүхрэн даваа		98° 57' 13.409" E	50° 55' 49.141" N
18	Гацуурын таг уул	2354.1	98° 56' 42.991" E	50° 55' 13.138" N
19	Гацууртын даваа		98° 55' 39.725" E	50° 53' 39.847" N
20	Долоон давхар уул	2608	98° 55' 24.580" E	50° 52' 50.119" N
21	Бөөн модотын өвгөр уул	2694.9	98° 54' 30.755" E	50° 52' 13.089" N
22		2635.5	98° 52' 56.191" E	50° 49' 52.302" N
23		2407	98° 50' 59.787" E	50° 45' 57.644" N
24		2497.2	98° 51' 11.034" E	50° 44' 9.893" N
25	Хөх Оюу уул	2835	98° 50' 34.429" E	50° 41' 51.974" N
26	Үзүүр толгой уул	2569	91° 49' 5.710" E	50° 40' 57.501" N
27		2374	98° 46' 21.968" E	50° 38' 27.620" N
28	Шар уул	2533.5	98° 47' 41.912" E	50° 35' 51.896" N
29	Хадарлагийн даваа	2467	98° 47' 8.740" E	50° 34' 11.029" N
30	Лам тайга	2618.7	98° 52' 10.329" E	50° 31' 57.797" N
31	Цагаан асгат уул	2526.1	98° 53' 8.412" E	50° 29' 56.896" N
32	Халзангийн даваа	2331	98° 54' 31.883" E	50° 28' 32.925" N
33	Баруун, Зүүн Жарга голын С.М.Д.	1960.8	98° 52' 23.281" E	50° 24' 46.526" N

34	Шарга уул	2425.3	98° 49' 9.670" E	50° 24' 22.948" N
35	Оцон уул	2580.2	98° 42' 27.543" E	50° 24' 13.318" N
36	Төмөрт уул	2605.6	98° 37' 13.211" E	50° 24' 9.856" N
37	Хайсын даваа	2399.7	98° 35' 8.700" E	50° 23' 37.671" N
38	Асгат уул	2694.3	98° 33' 10.276" E	50° 20' 52.366" N
39	Дэлгэрмөрөн, Хулгана гол бэлчир	1652.9	98° 37' 6.740" E	50° 13' 50.037" N
40	Дэлгэрмөрөн, Цагаан гол бэлчир		98° 26' 52.066" E	50° 14' 34.194" N
41		2307	98° 26' 0.211" E	50° 12' 50.006" N
42	Доод Шарс уул	2384	98° 24' 55.112" E	50° 11' 10.205" N
43	Хоримсгийн даваа	2278	98° 20' 34.345" E	50° 6' 52.874" N
44	Байцалт уул	2405.1	98° 18' 27.839" E	50° 6' 22.401" N
45		2449	98° 14' 42.863" E	50° 4' 11.326" N
46		2458.1	98° 13' 22.831" E	50° 2' 51.556" N
47	Тэрмисийн даваа	2302.4	98° 6' 19.793" E	50° 4' 23.658" N
1	Хар бус, Үрэн бус голын бэлчир	1398.3	98° 2' 33.479" E	50° 51' 42.795" N

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны
18 дугаар тогтоолын 7 дугаар хавсралт

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ

Тэнгис-Шишгэдийн голын ай савын байгалийн цогцолборт газрын
хилийн зааг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	Х координат	Ү координат
1		1206.2	98° 13' 45.729" E	51° 27' 31.242" N
2		2897.4	99° 52' 7.622" E	51° 46' 36.212" N
3	Их бэлчирийн гозгор	2924	99° 48' 34.109" E	51° 42' 56.161" N
4	Ханагайн Таг уул	2786	99° 38' 50.028" E	51° 39' 55.503" N

5		2555	99° 36' 51.033" E	51° 39' 55.379" N
6	Хурц уул	1968.8	99° 33' 30.714" E	51° 39' 1.072" N
7	Шаргын гол-Хавхайн голын бэлчир	1683	99° 32' 32.738" E	51° 37' 41.244" N
8	Хасгагт уул	1921	99° 30' 45.957" E	51° 37' 26.600" N
9	Хэц Өвөр уул	2146.3	99° 28' 20.038" E	51° 36' 15.569" N
10	Ганц уул		99° 21' 52.642" E	51° 34' 17.128" N
11		1801	99° 21' 33.043" E	51° 33' 30.008" N
12	Хэвтэр толгой	2005.1	99° 16' 42.486" E	51° 32' 55.100" N
13	Ренчингүмбэ уул	2622.7	99° 11' 51.832" E	51° 33' 1.432" N
14	Норoot уул	2083	99° 7' 38.548" E	51° 31' 39.155" N
15	Овоот уул	1830.9	99° 4' 2.987" E	51° 28' 48.337" N
16	Саригийн зүрх толгой	1708.7	99° 1' 23.341" E	51° 27' 31.448" N
17		1927	99° 3' 18.393" E	51° 25' 47.625" N
18		2104	99° 4' 6.596" E	51° 24' 28.715" N
19		2280.1	99° 4' 35.565" E	51° 22' 47.345" N
20			99° 4' 46.661" E	51° 22' 4.650" N
21	Тэмээн уул	2339	99° 4' 27.408" E	51° 20' 56.761" N
22		2257.8	99° 5' 8.670" E	51° 19' 11.135" N
23		2145.6	99° 4' 8.588" E	51° 18' 3.222" N
24		2601	99° 0' 45.853" E	51° 15' 55.472" N
25	Шагмагын нуур		99° 0' 45.822" E	51° 14' 2.717" N
26		2776.5	98° 59' 45.824" E	51° 13' 24.800" N
27			99° 0' 9.411" E	51° 10' 58.896" N
28		2651.2	98° 58' 29.577" E	51° 9' 12.660" N
29	Цагаан уул	2436.2	98° 57' 49.746" E	51° 7' 4.072" N
30		2337	98° 57' 20.677" E	51° 6' 3.037" N
31		2776.9	98° 55' 36.831" E	51° 3' 20.253" N

32	Онголог уул	3125.3	98° 51' 20.150" E	51° 3' 41.611" N
33	Хясаат уул	2947	98° 46' 50.072" E	51° 3' 16.329" N
34	Хат тээг уул	3163.6	98° 43' 9.686" E	51° 3' 22.387" N
35		2571	98° 37' 46.011" E	51° 3' 36.302" N
36	Уунга уул	2850.1	98° 35' 13.660" E	51° 3' 49.855" N
37		2683	98° 32' 11.585" E	51° 2' 24.038" N
38		2850.4	98° 30' 46.085" E	51° 2' 10.380" N
39		2657.9	98° 29' 48.695" E	51° 1' 36.736" N
40		2307.3	98° 28' 18.790" E	50° 59' 43.328" N
41	Үрэн бусын даваа	2455	98° 27' 2.037" E	50° 58' 31.400" N
42			98° 23' 3.121" E	50° 58' 50.132" N
43	Хар -Үрэн бусын голуудын бэлчир	1398.3	98° 2' 33.836" E	50° 51' 42.611" N
1		1206.2	98° 13' 45.729" E	51° 27' 31.242" N

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 18 дугаар тогтоолын 8 дугаар хавсралт

ХОВД АЙМАГ

Булган гол-Их Онгогийн байгалийн цогцолборт газрын хилийн зааг "А" хэсэг

д/д	Газрын нэр	Өндрийн тоот	X координат	Y координат
1	Хөндлөн дэх тэжээлийн цэгийн байшин		91° 14' 31.298"	46° 5' 26.097"
2	Майхан толгой		91° 14' 22.595"	46° 4' 21.912"
3	Баруун хаазын уул	1683.2	91° 7' 51.332"	46° 4' 46.352"
4	Сийхийн улаан толгой	1192.0	91° 0' 42.367"	46° 7' 27.264"
5	Хилийн 58-р багана		90° 59' 44.084"	46° 8' 27.248"
6	Ярантайн уул	1246.0	91° 0' 42.168"	46° 8' 48.360"
7	Зүүн хааз уул	1751.0	91° 9' 47.980"	46° 7' 30.632"
1	Хөндлөн дэх тэжээлийн цэгийн байшин		91° 14' 31.298"	46° 5' 26.097"

**Булган гол-Их Онгогийн байгалийн цогцолборт
газрын хилийн зааг "Б" хэсэг**

д/д	Газрын нэр	Ондрийн тоот	X Координат	Y Координат
1	Улсын хил	1180,7	90° 59' 24,173"	46° 8' 47,221"
2	Хилийн 57-р багана	1240,5	90° 58' 29,428"	46° 9' 42,114"
3	Янгиртын хясаа уул	1865,0	90° 57' 17,437"	46° 12' 6,959"
4	Хилийн 55-р багана	1934,0	90° 56' 42,440"	46° 12' 51,507"
5	Суврага овоо	1961,0	90° 57' 2,127"	46° 13' 45,404"
6	Хилийн 53-р багана		90° 53' 29,840"	46° 18' 42,159"
7	Хүйсийн хар толгой	1464,0	90° 54' 19,440"	46° 18' 50,042"
8	Хилийн 51-р багана	1429,6	90° 54' 50,342"	46° 19' 24,071"
9	Хилийн 50-р багана		90° 58' 8,914"	46° 21' 30,904"
10	Хилийн 49-р багана	1496,4	90° 58' 28,773"	46° 22' 0,258"
11	Хилийн 48-р багана	1739,0	90° 59' 38,920"	46° 25' 16,697"
12	Хилийн 47-р багана		91° 0' 18,528"	46° 25' 58,362"
13	Хилийн 46-р багана		91° 0' 22,189"	46° 26' 10,639"
14	Хилийн 45-р багана		91° 2' 28,131"	46° 30' 24,421"
15	Баруун салаа		91° 3' 22,477"	46° 31' 37,292"
16	Баруун салааны амьс булаг		91° 4' 12,031"	46° 30' 17,523"
17	Бургастайн булаг		91° 5' 51,721"	46° 29' 15,467"
18	Баян голын эх		91° 8' 4,345"	46° 26' 44,248"
19	Баян голын бэлчир		91° 12' 45,521"	46° 19' 58,856"
20	Малчдын худаг		91° 11' 35,230"	46° 18' 24,017"
21	Давхар хөтөл	1598,8	91° 16' 17,820"	46° 16' 36,079"
22	Даян хар уул	1597,0	91° 13' 44,588"	46° 14' 45,001"
23	Заагийн длааа	1747,8	91° 11' 28,358"	46° 11' 33,651"
24	Угалзын хар	1623,6	91° 10' 34,003"	46° 9' 52,265"
25	Угалзын ганду		91° 10' 15,143"	46° 9' 7,944"
26	Ярантайн уул	1246,0	91° 0' 42,186"	46° 3' 40,300"
1	Улсын хил	1180,7	90° 59' 24,173"	46° 8' 47,221"

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011 оны 05 дугаар
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 22

Улаанбаатар
хот

**Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс
баримтлах бодлого, хөтөлбөр батлах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. "Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого"-ыг 1 дүгээр хавсралтаар, "Гамшгаас хамгаалах чадавхийг бэхжүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг 2 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулан баталж, тухайн жилд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, түүнд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, улсын төсөвт тусгаж байхыг Монгол Улсын Засгийн газар /С.Батболд/-г даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Д.ДЭМБЭРЭЛ

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны
22 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

**ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ТАЛААР ТӨРӨӨС
БАРИМТЛАХ БОДЛОГО****НЭГ.Нийтлэг үндэслэл**

1.1. Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалын тулгуур зарчимд үндэслэсэн Монгол Улсын хууль тогтоомж, олон улсын гэрээнд баримтлах залгамж чанартай үндсэн баримт бичиг мөн.

1.2. Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого нь гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоог бэхжүүлэх, хүн амыг аюулгүй амьдрах ухаанд сургах, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах, гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог хангах замаар улс орны эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангахад чиглэнэ.

ХОЁР.Гамшгаас хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлогын үндсэн чиглэл

2.1.Гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоог бэхжүүлж, гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог хангана.

2.2.Байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийж, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах ажлыг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулна.

2.3.Гамшгийн нэр томъёоны ойлголт, төрийн болон хувийн хэвшлийн гамшгаас хамгаалах чиг үүрэг, тогтолцоо, гамшгийн эрсдэл хуваалцах даатгал, гамшгийн үед үзүүлэх хүмүүнлэгийн тусламжийг зохицуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.

2.4.Аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, урьдчилан мэдээлэх арга, технологийг нэвтрүүлж, мэдээллийг хэрэглэгчид шуурхай хүргэх арга замыг боловсруулж, эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоог сайжруулна.

2.5.Гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн чадавхийг бэхжүүлнэ.

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны
22 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ЧАДАВХИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

НЭГ.Нийтлэг үндэслэл

Цаг агаарын дулаарлаас үүдэлтэйгээр манай оронд ган, зуд, цасан болон шороон шуурга, ой, хээрийн түймэр, цөлжилт, хэт халалт, хүйтрэл зэрэг байгалийн гамшгаас гадна хүн, мал, амьтны гоц халдварт өвчин, хортон шавж, үлийн цагаан оготны тархалт, үйлдвэр, тээврийн хэрэгсэл, химийн хорт бодис, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол нэмэгдэж байна.

Жилд дунджаар 2700 гаруй аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол тохиолдож, гамшгийн улмаас хүний амь нас эрсдэж, эд хөрөнгө, байгалийн ихээхэн хэмжээний хохирол учирч, эдийн засаг, нийгмийн тйгвортй хөгжлгд сйргөөр нөлөөлж байна.

Гамшгийн нөлөөллөөс үүсэх хор уршгийг хохирол багатай даван

туулах асуудал нь гамшгаас хамгаалах чадавхиас ихээхэн хамаарч байна. Гамшгаас хамгаалах чадавхийг дэлхийн улс орнууд гамшгаас хамгаалах эрх зүйн зохицуулалт, гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоо, эдийн засаг, нийгэм, хүн амын эмзэг байдлын түвшин, эдгээрийн үнэлгээ, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах арга хэмжээ, байгалийн болзошгүй аюулыг эртнээс сэрэмжлүүлэх хүчин чадал, мэргэжлийн боловсон хүчний хангамж, аврах ажлын багаж, техник хэрэгслийн хангалт, хүн амын гамшгаас хамгаалах боловсрол болон бараа, материалын нөөц бүрдүүлэлтийн боломжоор ойлгож байна.

Манай орны гамшгаас хамгаалах чадавхи сул байна. Гамшгаас хамгаалах салбарын мэргэжлийн боловсон хүчин дутагдалтай, аврах ажлын зориулалттай багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамж хүрэлцээгүй, тэдгээрийн техникийн үзүүлэлт хоцрогдонгуй байна.

ХОЁР.Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт

2.1.Гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоог бэхжүүлэх, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах, гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог хангах, хүч хэрэгслийн чадавхи, бэлэн байдлыг дээшлүүлэхэд энэхүү хөтөлбөрийн зорилго оршино.

2.2.Хөтөлбөрийн зорилгыг дараах стратегийн зорилтоор хэрэгжүүлнэ:

2.2.1.гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоог бэхжүүлж, гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог хангах;

2.2.2.байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийж, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах ажлыг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах;

2.2.3.гамшгийн нэр томъёоны суурь ойлголт, төрийн болон хувийн хэвшлийн гамшгаас хамгаалах чиг үүрэг, тогтолцоо, гамшгийн эрсдэл хуваалцах даатгал, гамшгийн үед үзүүлэх хүмүүнлэгийн тусламжийг зохицуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;

2.2.4.аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, урьдчилан мэдээлэх арга, технологийг нэвтрүүлж, мэдээллийг хэрэглэгчид шуурхай хүргэх арга замыг боловсруулж, эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоог сайжруулах;

2.2.5.гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн чадавхийг бэхжүүлэх.

ГУРАВ.Хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

3.1.Гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоог бэхжүүлж, гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоог хангах стратегийн зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1.иргэдэд түшиглэсэн гамшгаас хамгаалах менежментийг хөгжүүлэх;

3.1.2.сумын түвшинд гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрсдэлийг үнэлэх, бууруулах арга хэмжээг төлөвлөх, зохион байгуулах, гамшгаас хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төрийн захиргааны албан хаагчийг ажиллуулах;

3.1.3.төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшлийн гамшгаас хамгаалах арга хэмжээнд оролцох оролцоог нэмэгдүүлж, түншлэл, хамтын ажиллагаа, салбар дундын удирдлага, зохицуулалтыг боловсронгуй болгох;

3.1.4.болзошгүй гамшгийн аюулыг бууруулах арга хэмжээнд олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллага, иргэд, сайн дурынхны оролцоог нэмэгдүүлэх;

3.1.5.байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн үед авах арга хэмжээний бэлэн байдлын улсын төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах;

3.1.6.төв, орон нутгийн тс милгоот гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангах шалгуур үзүүлэлтийг тогтоож, дээшлүүлэх;

3.1.7.гамшиг судлалын шинжлэх ухааныг хөгжүүлж, туршилт, зохион бүтээх ажлын үр дүнг гамшгаас хамгаалах арга хэмжээнд нэвтрүүлэх;

3.1.8.төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, хувийн хэвшлийн гамшгаас хамгаалах менежментийг хөгжүүлж, гамшгийн бэлэн байдлыг хангахад шаардлагатай эд материал, аврах багаж, техник хэрэгслийн нөөцийг нэмэгдүүлэх.

3.2.Байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай

гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийж, гамшгийн эмзэг байдлыг бууруулах ажлыг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах стратегийн зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийх;

3.2.2.эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалыг учруулж болзошгүй байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн аюул, төв, орон нутгийн газар зүйн байршил, эдийн засаг, нийгмийн онцлог, хөгжлийн бодлого, олон улсын жишаг үнэлгээний аргачлалд тулгуурлан боловсронгуй болгох;

3.2.3.болзошгүй гамшгийн эрсдэл, түүний нөлөөллийн талаарх статистикийн мэдээ, өгөгдлүүдийг цуглуулах арга хэмжээг стандартчилах, гамшгийн мэдээллийн сангийн үйлчилгээг боловсронгуй болгох;

3.2.4.бүс нутгийн болон хил дамнасан болзошгүй гамшгийн эрсдэлийг үнэлэх, байгуулсан гэрээ, хэлэлцээрийн дагуу мэдээлэл солилцох;

3.2.5.иргэдийн гамшгаас хамгаалах мэдлэгийг дээшлүүлэх, ардын уламжлалт арга ухааныг түгээн дэлгэрүүлэх.

3.3.Гамшгийн нэр томъёоны суурь ойлголт, төрийн болон хувийн хэвшлийн гамшгаас хамгаалах чиг үүрэг, тогтолцоо, гамшгийн эрсдэл хуваалцах даатгал, гамшгийн үед үзүүлэх хүмүүнлэгийн тусламжийг зохицуулах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох стратегийн зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.3.1.Гамшгаас хамгаалах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;

3.3.2.Аврагчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төсөл боловсруулах;

3.3.3.Гамшгийн эрсдэл хуваалцах даатгал, давхар даатгалын тухай хуулийн төсөл боловсруулах;

3.3.4.гамшгийн үед үзүүлэх хүмүүнлэгийн тусламжийг зохицуулах эрх зүйн орчныг бий болгох.

3.4.Аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, урьдчилан мэдээлэх арга, технологийг нэвтрүүлж, мэдээллийг хэрэглэгчид шуурхай

хүргэх арга замыг боловсруулж, эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоог сайжруулах стратегийн зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

3.4.1.гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд зайнаас тандан судлах, газар зүйн мэдээллийн системийг нэвтрүүлэх;

3.4.2.эрсдэлийн зураглал, мэдээллийг боловсруулах, дамжуулах техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх;

3.4.3.болзошгүй гамшгийн аюулын талаар хүн амд түгээх зарлан мэдээллийн техник хэрэгслээр хангаж, мэдээллийг хэрэглэгчид шуурхай хүргэх арга замыг боловсронгуй болгож, эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоог сайжруулах.

3.5.Гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн чадавхийг бэхжүүлэх стратегийн зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

3.5.1.аврагчийг мэргэжлийн сургалтын төвөөр бэлтгэх, мэргэшүүлэх;

3.5.2.мэргэжлийн боловсон хүчин бэлтгэх тогтолцоог боловсронгуй болгох;

3.5.3.аврах, гал унтраах анги, бүлэг, бие бүрэлдэхүүний үүрэг гүйцэтгэхэд шаардлагатай аврах ажлын багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, тусгай зориулалтын машин механизмын стандарт, норм, нормативыг боловсруулах;

3.5.4.эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжилд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй газар хөдлөлт, үер, цацраг, химийн хорт болон аюултай бодисын хордуулалт, бусад гамшгийн хор уршгийг арилгах аврах ажлын зориулалттай тусгай багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамжийг сайжруулах;

3.5.5.аврах ажлын зарим багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг дотоодод үйлдвэрлэх, засварлах нөхцөлийг бүрдүүлэх;

3.5.6.улсын нөөцийн бараа, материалыг хадгалах нөхцөл, технологийг дээшлүүлэх;

3.5.7.гамшгийн нөхцөл байдал, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг үнэлэх, зөвлөмж өгөх гамшгаас хамгаалах менежментийн үндэсний талын болон гадаад улсад хүмүүнлэгийн үүрэг гүйцэтгэх аврах багийг бэлтгэх;

3.5.8.гамшгаас хамгаалах улсын албадын гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагааны чадавхийг сайжруулах.

ДӨРӨВ.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалт

4.1.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах, салбар дундын зохицуулалт хийх, хяналт тавих үүргийг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хариуцаж, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн удирдан чиглүүлнэ.

4.2.Аймаг, нийслэлд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үүргийг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хариуцна.

4.3.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага боловсруулан Засгийн газар баталж, хэрэгжилтийн явц, үр дүнг жил бүр тооцож ажиглана. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнд тайлагнана.

ТАВ.Хөтөлбөрийн санхүүжилт

5.1.Хөтөлбөрийн санхүүжилт дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

5.1.1.улсын болон орон нутгийн төсөв;

5.1.2.олон улсын байгууллага, хандивлагч орнуудын зээл, тусламж, төслийн хөрөнгө;

5.1.3.төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн санаачилгаар хуримтлагдсан тусламж, хандивын хөрөнгө;

5.1.4.бусад эх үүсвэр.

ЗУРГАА.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үе шат, үр дүн

6.1.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх эхний үе шат /2011-2015 он/:

6.1.1.гамшгаас хамгаалах эрх зүйн орчин боловсронгуй болж, гамшгаас хамгаалах менежментийн тогтолцоо төлөвшинө;

6.1.2.гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн төрийн байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо хангагдана;

6.1.3.байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ 60 хувь хийгдэнэ;

6.1.4.гамшгийн голомтод эрэн хайх, аврах, сэргээн босгох зориулалттай аврах ажлын багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамж 40 хувь хүрсэн байна;

6.1.5.аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийн талаарх мэдээллийг хүн амд шуурхай хүргэх эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоо байгуулах эхлэлийг тавина.

6.2.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хоёр дахь үе шат /2015-2020 он/:

6.2.1.гамшгийн голомтод эрэн хайх, аврах, сэргээн босгох зориулалттай аврах ажлын багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамж 70 хувь хүрсэн байна;

6.2.2.байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийгдэж дуусна;

6.2.3.аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, урьдчилан мэдээлэх арга, технологийг нэвтрүүлж, мэдээллийг хүн амд шуурхай хүргэх, эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоо бий болно;

6.2.4.гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн чадавхи бэхжинэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011 оны 05 дугаар
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 23

Улаанбаатар
хот

Гадаадын зарим улсад Монгол Улсын Ерөнхий консулын газар нээн ажиллуулах тухай

Дипломат албаны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 43¹ дүгээр зүйлийн 43^{1.3} дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ НЬ :

Америкийн Нэгдсэн Улсын Сан-Франциско хот, Япон Улсын Осака хот, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засаг захиргааны онцгой

бүс Гонконг хотод Монгол Улсын Ерөнхий консулын газар тус тус нээн ажиллуулахаар тогтоосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011 оны 05 дугаар
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 24

Улаанбаатар
хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас **ТОГТООХ** нь:

1.Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Очирбат, Д.Арвин, Г.Баярсайхан, Л.Гүндалай, Д.Оюунхорол нарын 2011 оны 4 дүгээр сарын 19-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхи хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Д.ДЭМБЭРЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2011 оны 05 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 105

Улаанбаатар
хот

**Дээд офицерын "Хошууч генерал" цол
хүртээх тухай**

"Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай" хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны 247 дугаар зарлигийг тус тус үндэслэн **ЗАРЛИГ БОЛГОХ** нь:

Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын дэд дарга, бригадын генерал Бямбасүрэнгийн Баярмагнайд дээд офицерын албан тушаалын ангилал, цэргийн цолны зэрэглэлийн дагуу "Хошууч генерал" цол хүртээсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2011 оны 05 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 106

Улаанбаатар
хот

Дээд офицерын "Бригадын генерал" цол хүртээх тухай

"Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай" хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны 247 дугаар зарлигийг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын Ажиллагааны удирдлагын газрын дарга, хурандаа Жамбаагийн Бадамбазарт дээд офицерын албан тушаалын ангилал, цэргийн цолны зэрэглэлийн дагуу "Бригадын генерал" цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2011 оны 4 дүгээр
сарын 6-ны өдөр

Дугаар 101

Улаанбаатар
хот

Хамгаалалтын бүс тогтоох тухай

Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгал болох Сэлэнгэ аймгийн Баруунбүрэн сумын нутаг дэвсгэрт орших Амарбаясгалант хийдийн хамгаалалтын бүсийг 53782.0 га газар байхаар тогтоож, хамгаалалтын бүсийн хилийн цэгүүдийн геодезийн солбицлыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийн хамгаалалтын бүсэд барилга байгууламж шинээр барих, хохирол учруулахуйц үйл ажиллагаа явуулахыг зогсоож, бүрэн бүтэн байдлыг хамгаалах зорилгоор хамгаалалтын бүсэд шон тэмдэг тавих, хашаа барих зэргээр хамгаалалтын дэс дараатай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Сэлэнгэ аймгийн Засаг дарга Ж.Эрдэнэбатад үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАТБОЛД

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД

Ё.ОТГОНБАЯР

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД

Л.ГАНСҮХ

Засгийн газрын 2011 оны 101 дүгээр
тогтоолын хавсралт

**АМАРБАЯСГАЛАНТ ХИЙДИЙН ХАМГААЛАЛТЫН БҮСИЙН
ХИЛИЙН ЦЭГҮҮД (СОЛБИЦЛЫН ЖАГСААЛТ)**

№	Байршил	Цэгийн дугаар	Газар зүйн солбицол	
			Уртрагийн (X)	Өргөргийн (Y)
1	1663.4 тоот	1	104° 53' 41.00"	49° 33' 01.16"
2	Салуужингийн даваа	2	104° 55' 59.01"	49° 33' 17.51"
		3	104° 57' 42.48"	49° 32' 31.88"
		4	104° 59' 36.91"	49° 32' 28.20"
		5	105° 02' 00.90"	49° 32' 39.77"
		6	105° 03' 38.04"	49° 33' 03.38"
		7	105° 07' 16.09"	49° 32' 21.26"
3	Тойлбын даваа	8	105° 09' 26.63"	49° 32' 08.04"
		9	105° 13' 37.29"	49° 33' 47.21"
		10	105° 15' 23.73"	49° 35' 30.58"
		11	105° 19' 11.22"	49° 35' 18.66"
		12	105° 18' 49.90"	49° 33' 45.36"
4	Сээрийн даваа	13	105° 18' 33.96"	49° 32' 02.60"
		14	105° 17' 08.02"	49° 29' 31.56"
		15	105° 17' 25.24"	49° 28' 27.60"
		16	105° 17' 09.78"	49° 27' 07.86"
		17	105° 16' 22.08"	49° 26' 14.21"
		18	105° 16' 18.02"	49° 25' 48.62"
		19	105° 16' 33.79"	49° 25' 19.37"
		20	105° 16' 33.07"	49° 24' 56.99"
5	Будлан уул	21	105° 15' 39.31"	49° 24' 32.64"
		22	105° 13' 20.61"	49° 23' 43.01"
6	Аргал уул	23	105° 09' 42.29"	49° 22' 58.47"
7	Хүрдэн толгой	24	105° 07' 17.01"	49° 22' 14.04"
		25	105° 06' 08.67"	49° 21' 47.98"
		26	105° 04' 30.53"	49° 22' 46.00"

8	Доод өвлийн даваа	27	105° 03' 42.99"	49°23' 04.67"
		28	105° 03' 09.45"	49°23' 42.74"
		29	105° 01' 48.29"	49°23' 58.93"
		30	105° 01' 26.72"	49°24' 15.90"
9	Дээд өвлийн даваа	31	105° 00' 49.93"	49°24' 24.18"
		32	104° 59' 06.00"	49°24' 23.42"
		33	104° 57' 47.80"	49°24' 44.55"
		34	104° 56' 37.78"	49°25' 20.34"
		35	104° 55' 30.66"	49°25' 39.24"
		36	104° 54' 07.15"	49°25' 49.91"
		37	104° 53' 40.29"	49°26' 03.51"
		38	104° 51' 29.04"	49°26' 16.97"
10	Зүрхэн уул	39	104° 49' 27.94"	49°27' 48.43"
		40	104° 49' 44.13"	49°28' 42.69"
		41	104° 49' 42.51"	49°28' 36.71"
11	1625.4 тоот	42	104° 52' 13.70"	49°30' 57.06"

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2011 оны 4 дүгээр
сарын 6-ны өдөр

Дугаар 102

Улаанбаатар
хот

Оюутны талаар авч х зарим арга хэмжээний тухай

Боловсролын тухай хуулийн 43.2.4-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Оршин суудаг газраасаа 500 километр болон түүнээс хол байршилтай их, дээд сургууль, коллежид зохих журмын дагуу элсэн суралцагсдын өвлийн амралтаар орон нутаг руугаа явсан, ирсэн 2 талын зардлыг холбогдох баримтыг нь үндэслэн авто тээврийн хэрэгслийн тарифаар тооцож Сургалтын төрийн сангаас нөхөн олгож байсугай.

2. Дээрх арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын төсвийн багцад жил бүр тусган санхүүжүүлэхийг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд Б.Очир-Базар, Сангийн сайд С.Баярцогт нарт даалгасугай.

3. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Оюутны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 2004 оны 1 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 21 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

С.БАТБОЛД

САНГИЙН САЙД

С.БАЯРЦОГТ

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД**

Ё.ОТГОНБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2011 оны 4 дүгээр
сарын 6-ны өдөр

Дугаар 103

Улаанбаатар
хот

Үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих талаар авах зарим арга хэмжээний тухай

Үйлдвэржүүлэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, боловсруулах үйлдвэрүүдийн чадавхийг дээшлүүлэх, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжих, ажлын байр нэмэгдүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас **ТОГТООХ** нь:

1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд худалдан авахдаа тэргүүн ээлжинд дотоодын үйлдвэрүүдээс худалдан авах бараа, бүтээгдэхүүний жагсаалтыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Энэ тогтоолын хавсралтаар баталсан бараа, бүтээгдэхүүнийг нийлүүлж байгаа аж ахуйн нэгжүүд давуу эрхээ ашиглан чанар муутай, стандартын шаардлагад нийцээгүй бараа, бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэх, зах зээлийн үнээс хэт өндөр үнэ санал болгох, үгсэн хуйвалдах зэрэг зүй бус үйлдэл гаргасан тохиолдолд тухайн аж ахуйн нэгжийн саналаас татгалзаж, дахин давуу эрх олгохгүй байхаар тогтоосугай.

3. Монгол Улсын гарал үүсэлтэй бараа нийлүүлэх санал ирүүлсэн үндэсний үйлдвэрлэгчдэд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу давуу эрх олгох зохицуулалтын арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх, Төндөрийн үнэлгээний хороонд тухайн төрийн захиргааны төв байгууллагатай гэрээтэй ажиллаж байгаа мэргэжлийн холбоодын төлөөллийг заавал оролцуулж байхыг төсвийн ерөнхийлөн Захирагч нарт үүрэг болгосугай.

4. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон дотооддоо үйлдвэрлэж байгаа зарим бараа, бүтээгдэхүүний импортыг хязгаарлах асуудлыг холбогдох хууль тогтоомж, олон улсын гэрээ, эрхийн хүрээнд нийцүүлэн боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанд энэ оны 4 дүгээр сард багтаан хэлэлцүүлэх арга хэмжээ авахыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Т.Бадамжунай, Гадаад харилцааны сайд Г.Занданшатар, Сангийн сайд С.Баярцогт, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Ц.Нямдорж нарт даалгасугай.

5. Энэ тогтоолыг 2014 оныг дуустал дагаж мөрдөхөөр тогтоосугай.

6. Үндэсний үйлдвэрийн бараа, бүтээгдэхүүнийг өөрийн хэрэгцээнд худалдан авч, дотоодын үйлдвэрлэлээ дэмжиж байхыг нийт иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага, хөрөнгө оруулагч, үйлдвэрлэгчдэд уриалсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

С.БАТБОЛД

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН
ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД**

Т.БАДАМЖУНАЙ

Засгийн газрын 2011 оны 103 дугаар
тогтоолын хавсралт

**ТЭРГҮҮН ЭЭЛЖИНД ДОТООДЫН ҮЙЛДВЭРҮҮДЭЭС
ХУДАЛДАН АВАХ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ
ЖАГСААЛТ**

1. Бүх төрлийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүн
2. Бүх төрлийн савхин хувцас
3. Бүх төрлийн эсгий
4. Эсгий болон савхин гутал
5. Тусгай хувцас хэрэглэх эрх бүхий зэвсэгт хүчин, дотоодын цэрэг, цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх болон онцгой байдлын ажилтан, гааль, мэргэжлийн хяналт зэрэг улсын байцаагч, байгаль хамгаалагчийн дүрэмт хувцас, хэрэглэл
6. Өвлийн бүх төрлийн үслэг хувцас
7. Бүх шатны боловсролын суралцагчдын дүрэмт хувцас
8. Хөдөлмөр хамгааллын оёмол хувцас, малгай, бээлий
9. Оюутан, сурагчдын бэлэн бэртэн хамгаалах, хөл хамгаалах, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын харъяа анги, нэгтгэлүүдийн ширээ, сандал

10. Нэхмэл, оёмол хөнжил
11. Савхин эдлэл (бээлий, бүс, тэлээ)
12. Цүнх
13. Сурах бичиг, сургалтын болон төсвийн байгууллагын бүх төрлийн хэвлүүлэх материал
14. Ширмэл, оёмол гудас
15. Сүлжмэл хувцас, малгай, ороолт
16. Ноос, ноолууран бүтээгдэхүүн
17. Бэлэг дурсгалын бүтээгдэхүүн
18. Сарлагийн хөөвөр, тэмээний ноосон бүтээгдэхүүн
19. Төмс, хүнсний ногоо
20. Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн
21. Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн
22. Байгалийн гаралтай эрдэсийн дулаалгын материал
23. Тоосго
24. Керамзит, алевролит, перлит, аглопоритын хөнгөн дүүргэгч
25. Өнгөлгөөний замаска
26. Зам, талбайн хавтан, хашилга
27. EPS, XPS хөөсөн полистрол хавтан
28. Хуванцар цонх
29. Хуванцар хаалга
30. PVS, PPR, PE, HPDE хуванцар хоолой
31. Хөнгөн бетон гулдмай
32. Чулуун хөөвөн
33. Сэндвич хавтан
34. Дотор ханы магнум гулдмай
35. Төсвийн байгууллагаас зохион байгуулж байгаа хурал, зөвлөлгөөн, семинарын үед хэрэглэх бичиг хэргийн хэрэгсэл, хүнсний зүйл
36. Төсвийн байгууллагуудын бичиг хэргийн хэрэгсэл, цаас, дотоодод үйлдвэрлэдэг бусад материалууд
37. Төсвийн байгууллагын байрны цэвэрлэгээ, үйлчилгээ, ариун цэврийн зориулалттай материалууд
38. Нэг удаагийн тариур, амны хаалт

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2011 оны 4 дүгээр
сарын 6-ны өдөр

Дугаар 104

Улаанбаатар
хот

Журам, чиглэл батлах тухай

Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн
6.1.4-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих тухай журам"-ыг 1 дүгээр, "Хүнд үйлдвэрлэлийн чиглэлээр байгуулах үйлдвэрлэл, технологийн паркийн байршил, үйл ажиллагааны чиглэл"-ийг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

2. Үйлдвэрлэл, технологийн парк болон улсын эдийн засгийг хөгжүүлэхэд чиглэсэн томоохон бүтээн байгуулалтад оролцож байгаа хоронго оруулагчдыг дэмжих эрх зүйн орчныг сайжруулах асуудлыг судлан, тодорхой санал боловсруулж Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулахыг Сангийн сайд С.Баярцогт, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Т.Бадамжунай, Эрдэс баялаг, эрчим хүний сайд Д.Зоригт, Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулга, Үндэсний хөгжил, шинэтгэлийн хорооны дарга Ч.Хашнулуун нарт даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

С.БАТБОЛД

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН
ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД**

Т.БАДАМЖУНАЙ

**ЭРДЭС БАЯЛАГ, ЭРЧИМ
ХҮЧНИЙ САЙД**

Д.ЗОРИГТ

Засгийн газрын 2011 оны 104 дүгээр
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ПАРКИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХЭД ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

1. Үйлдвэрлэл, технологийн парк (цаашид "парк" гэх)-ийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

2. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхэд Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай, Компанийн тухай болон бусад хуулиудын холбогдох заалтуудыг мөрдлөг болгоно.

3. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.2.2-т заасан Паркийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд дараахь зүйлсийг тусгасан байна:

3.1. Паркт эрхлэх үйлдвэрлэл, үйлчилгээний 10-аас доошгүй хувь нь шинэ, дэвшилтэт болон өндөр технологи дамжуулсан,

нэвтрүүлсэн, нутагшуулсан техник, технологитой байх бөгөөд цаашид дунд хугацаанд дээрх хувийг үйлдвэрлэл, үйлчилгээ тус бүрээр нэмэгдүүлэх үзүүлэлт он, оноор;

3.2. Паркийн нэгжүүдийн хүний хөгжлийн асуудал;

3.3. Паркт үйлдвэрлэгдэх бүтээгдэхүүний 50 хувиас багагүй хэсэг нь импорт орлох болон экспортын чиг баримжаатай байх бөгөөд цаашид энэ хувийг нэмэгдүүлэх үзүүлэлт он, оноор;

3.4. Паркийн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэлийн дагуу эрдэм шинжилгээ, судалгаа явуулах нэгж, технологийн инкубатор, инноваци;

3.5. Паркт эрхлэх үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд мөрдөх Монгол Улсын болон олон улсын стандартуудын нэр;

3.6. Хуулийн этгээдийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлага, эрх бүхий албан тушаалтнуудын 80-аас доошгүй хувь нь эзэмшсэн мэргэжлээрээ тухайн салбартаа 5-аас доошгүй жил ажилласан ажлын туршлагатай болохыг нотолсон баримт бичиг;

3.7. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 4.1.5-д заасан жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ хөгжих орчинг бүрдүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх зорилтыг хэрэгжүүлэхэд зарцуулах нийт хөрөнгийг нотолсон баримт;

3.8. Хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгийн 70 хувиас багагүй хэсгийг паркийн нутаг дэвсгэрт байршуулах асуудал;

3.9. Хуулийн этгээд нь компанийн засаглалын зарчмуудыг хангах нээлттэй, ил тод байдлын тухай дүрэм баталж, мөрдөх асуудал.

4. Паркийн техник, технологийн түвшний үнэлгээ нь Технологи дамжуулах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн дагуу хийгдсэн байна.

5. Паркийн удирдлага нь паркийн техник, технологийн түвшний үнэлгээг 2 жил тутамд хийлгэж байна.

6. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.4-т заасны дагуу хөнгөн үйлдвэр болон хүнд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь паркийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээд-паркийн удирдлагатай энэхүү журмын хавсралт 1-д заасан загвар гэрээний дагуу гэрээ байгуулна.

7. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 11.1.2-т заасны дагуу паркийн удирдлага нь энэхүү журмын

хавсралт 2-т заасан загвар гэрээний дагуу паркийн нэгжтэй гэрээ байгуулна.

8. Паркийн удирдлагатай байгуулсан гэрээний хэрэгжилтийн явцад гэрээ байгуулсан төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавьж, жил бүрийн эцэст хоёр тал хамтран дүгнэнэ.

9. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.2, энэхүү журмын 3 дугаар зүйлд заасан нөхцөлийг хангаж зохих журмын дагуу гэрээ байгуулан хэрэгжүүлж байгаа хуулийн этгээдэд холбогдох хуульд заасны дагуу татвар, төлбөрийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлнэ.

10. Паркийн дэд бүтэц болон хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд халгүй дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэхэд чиглэсэн төслийг Шинэ бүтээн байгуулалт, Үйлдвэржүүлэх хөтөлбөртэй уялдуулан Хөгжлийн банкны болон олон улсын байгууллага, гадаад орны хөнгөлөлттэй зээлийн хүрээнд нэн тэргүүнд санхүүжүүлэх арга хэмжээ авна.

11. Паркийн байнгын үйл ажиллагаанд мэргэжлийн болон хяналтын чиг үүрэг бүхий төрийн захиргааны байгууллагууд хяналт тавина.

12. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, энэхүү журам болон паркийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд тухайн чиглэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавина.

“Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих журам”-ын хавсралт 1

ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ПАРКИЙН УДИРДЛАГАТАЙ БАЙГУУЛАХ ГЭРЭЭНИЙ ЗАГВАР

20... он ... сар ..... өдөр

Дугаар .....

Улаанбаатар хот

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хууль болон хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан журмын хүрээнд паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Чөг талаас ..... асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, нөгөө талаас ..... паркийн удирдлагыг төлөөлж ..... н ир энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэх гэрээний хугацаа эхний ээлжинд 5 хүртэл жил байна.

2.2. Гэрээний үүргээ зохих ёсоор биелүүлж, паркийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээ, байгаль орчныг хамгаалах талаар гэрээнд заасан хуваарийн дагуу гүйцэтгэж байгааг харгалзан гэрээний хугацааг 5 хүртэл жил сунгаж болно.

Гурв. Паркийн удирдлагын эрх, үүрэг

3.1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч паркийн удирдлага нь Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуульд заасан эрх, үүргийн хүрээнд дараахь ажлыг хийж гүйцэтгэнэ:

- а. ....
- б. ....
- в. ....
- г. ....

3.2. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.2.2, Засгийн газраас баталсан "Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих журам"-д заасан нөхцөлийг паркийн удирдлага бүрэн хангаж ажиллана.

3.3. Паркийн удирдлага нь нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн удирдлагатай гэрээ байгуулж, гэрээний биелэлтэд хяналт тавьж, паркийн үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллана.

3.4. Гэрээний биелэлтийн тайланг жил бүрийн эцэст гэрээ байгуулсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, гэрээг дүгнэх нөхцөлөөр хангана.

3.5. Паркийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын хууль тогтоомж, холбогдох төрийн захиргааны байгууллагаас батлан гаргасан журам, заавар, Монгол Улсын болон олон улсын стандартыг мөрдөн ажиллана.

Дөрөв. Төрийн захиргааны төв байгууллагын эрх, үүрэг

4.1. Паркийн удирдлагаас гэрээний биелэлтийн талаар болон үйл ажиллагааны явцын тухай мэдээлэл авах, шаардлагатай тохиолдолд бичгээр тайлан авах эрхтэй.

4.2. Гэрээний биелэлттэй холбоотойгоор паркийн үйл ажиллагаанд шалгалт хийх зорилгоор үйлдвэрийн талбайд саадгүй нэвтэрч, холбогдох бичиг баримттай танилцах эрхтэй.

4.3. Паркийн үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч, дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

4.4. Гэрээний биелэлтэд хяналт тавьж, жил бүрийн эцэст паркийн удирдлагатай хамтран гэрээг дүгнэнэ.

4.5. Гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхгүй байгаа паркийн удирдлагаас гэрээний үүргийн биелэлтийг шаардах болон удаа дараа шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.3-т заасны дагуу тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох асуудлыг Засгийн газарт оруулж шийдвэрлүүлнэ.

Товч. Маргаан таслах

5.1. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад гарч болзошгүй аливаа маргаантай асуудлыг талуудын хоорондын харилцан зөвшилцөл, тохиролцоогоор шийдвэрлэнэ.

5.2. Маргаантай асуудлыг талуудэнэхүү гэрээний 5.1-д заасны дагуу шийдвэрлэж чадахгүйд хүрвэл шүүх, эсхүл Монголын Үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимын Үндэсний арбитраар шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Бусад зүйл

6.1. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

6.2. Гэрээний оролцогч талууд гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд эдгээр нэмэлт, өөрчлөлтүүд гэрээний салшгүй хэсэг болно.

6.3. Гэрээг монгол хэлээр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд хувиуд адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

..... асуудал Парк /оноосон нэрээр/-ийн
эрхэлсэн сайд удирдлагыг төлөөлж

“Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл
ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх,
хяналт тавих журам”-ын хавсралт 2

ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ПАРКИЙН НЭГЖИЙН УДИРДЛАГАТАЙ БАЙГУУЛАХ ГЭРЭЭНИЙ ЗАГВАР

20... он ... сар .....өдөр

Дугаар ...

Улаанбаатар хот

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн хүрээнд паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж болон тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч

паркийн удирдлагын хоорондын харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. .... аймаг /дүүрэг/-т паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхээр тусгай зөвшөөрөл авсан паркийн удирдлагыг төлөөлж нэг талаас ..... нөгөө талаас ..... паркт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжийг төлөөлж ..... нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Үйлдвэрлэл, технологийн паркт тухайн нэгжийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, техник, технологийн түвшний үнэлгээ, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ зэргийг үндэслэн үйл ажиллагаа эрхлэх гэрээний хугацаа эхний ээлжинд 5 хүртэл жил байна.

2.2. Гэрээний үүргээ зохих ёсоор биелүүлж, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг хэрэгжүүлэх зорилгоор паркийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиглэлээр гэрээнд заасан үүргээ гүйцэтгэж байгааг харгалзан гэрээний хугацааг 5 хүртэл жил сунгаж болно.

Гурав. Паркийн удирдлагын эрх, үүрэг

3.1. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.2.2. Засгийн газраас баталсан "Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих журам"-д заасан нөхцөлийг бүрэн хангаж ажиллана.

3.2. Паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийг зохион байгуулж, нэгдсэн удирдлагаар хангана.

3.3. Паркт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид арга зүйн зөвлөгөө өгч хамтран ажиллана.

3.4. Гэрээний биелэлтийн тайланг жил бүрийн 4, 7, 10, 1 дүгээр сард паркт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж бүрээр гаргуулан авч дүгнэнэ.

3.5. Паркийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын хууль тогтоомж, холбогдох төрийн захиргааны байгууллагаас батлан гаргасан журам, заавар, Монгол Улсын болон олон улсын стандартыг мөрдөн ажиллана.

3.6. Гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхгүй байгаа аж ахуйн нэгжийн гэрээг цуцлах асуудлыг холбогдох хуулийн хүрээнд шийдвэрлүүлнэ.

*Дөрөв. Паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж
буй аж ахуйн нэгжийн эрх, үүрэг*

4.1. Паркийн нэгж нь дараахь үйл ажиллагааг эрхэлнэ:

а. ....

б. ....

в. ....

4.2. Паркийн нэгж нь Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай болон бусад холбогдох хуулийн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулна.

4.3. Паркийн нэгжийн удирдлага нь гэрээний биелэлт болон үйл ажиллагааны явцын тухай мэдээллийг паркийн удирдлагад энэхүү гэрээний 3.4-т заасан хугацаанд гаргаж өгч, жил бүрийн эцэст хоёр тал хамтран дүгнэнэ.

4.4. Паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулах нөхцөлөөр хангуулах, холбогдох хуульд заасан хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийг эдэлнэ.

Тав. Маргаан таслах

5.1. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад гарч болзошгүй аливаа маргаантай асуудлыг талуудын хоорондын харилцан зөвшилцөл, тохиролцоогоор шийдвэрлэнэ.

5.2. Хэрэв маргаантай асуудлыг талууд энэхүү гэрээний 5.1-д заасны дагуу шийдвэрлэж чадахгүйд хүрвэл шүүх, эсхүл Монголын Үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимын Үндэсний арбитраар шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Бусад зүйл

6.1. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

6.2. Гэрээний оролцогч талууд гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд эдгээр нэмэлт, өөрчлөлтүүд гэрээний салшгүй хэсэг болно.

6.3. Гэрээг монгол хэлээр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд хувиуд адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Парк /оноосон нэрээр/-ийн удирдлагыг төлөөлж	Паркийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж /оноосон нэрээр/-ийг төлөөлж:
.....	.....
.....	.....

Засгийн газрын 2011 оны 104 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

**ХҮНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР БАЙГУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ПАРКИЙН БАЙРШИЛ, ҮЙЛ
АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ**

№	Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн нэр	Байршил	Үйл ажиллагааны чиглэл
1	"Дарханы хар төмөрлөгийн үйлдвэрийн цолзолбор" УТП	Дархан-Уул	1/Ган хайлах үйлдвэр; -Бөөмцөг (хорголжин) үйлдвэрлэх үйлдвэр; -төмөр замын цагираг үйлдвэрлэх үйлдвэр; -зам, барилгын зориулалттай том хийцийн [хэлбэрийн (швейлер). Н хэлбэр (дөүх товар)-ийн үйлдвэр; -хуудсан төмрийн үйлдвэр; 2/Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэрийн өрөгтгөл, утас цувиx цех; -барилгын болон төрөл бүрийн зориулалттай тор хийх үйлдвэр; 3/Машин механизмын эд ангийн төрөлжсөн үйлдвэрлэл; 4/Технологийн судалгааны лаборатори; 5/Металл хийцийн бага оврын үйлдвэрлэл; 6/Газрын тос боловсруулах үйлдвэр; 7/Алт цэвэршүүлэх үйлдвэр зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.
2	"Эрдэнэтийн зэсийн баяжмал хайлах үйлдвэр" УТП	Орхон	-Зэсийн баяжмалыг хайлах, боловсруулах үйлдвэр; -Элементийн хүхрийн үйлдвэр; -Хүхрийн хүчлийн үйлдвэр; -Гидрометаллургийн аргаар катодын зэс гаргах үйлдвэр; -Технологийн судалгааны лаборатори; -Машин механизмын эд ангийн төрөлжсөн үйлдвэрлэл; -Металл хийцийн бага оврын үйлдвэрлэл; -Зэс утасны үйлдвэр зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.

3	"Багануурын нүүрс-химийн үйлдвэрлэл" УТП	Багануур	/Нүүрс-химийн үйлдвэрлэл/ хийн үйлдвэрлэл зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.
4	"Чойрын металл боловсруулах" УТП	Говьсүмбэр	<ul style="list-style-type: none"> -Эрдэс баялгийг гүнзгий боловсруулах үйлдвэрлэл /Тухайлбал, катодын зэсийг боловсруулан зэсийн цувимал, зэс хоолой, хавтан, зэс утас болон кабель зэрэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх/; -Технологийн судалгааны лаборатори; -Машин механизмын эд ангийн төрөлжсөн үйлдвэрлэл; -Металл хийцийн бага оврын үйлдвэрлэл; -Нүүрс-химийн үйлдвэрлэл/ хийн үйлдвэрлэл зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.
5	"Сайншанд" УТП	Дорноговь	<ul style="list-style-type: none"> -Эрдэс баялгийг гүнзгий боловсруулах үйлдвэрлэл /Тухайлбал, катодын зэсийг боловсруулан зэсийн цувимал, зэс хоолой, хавтан, зэс утас болон кабель зэрэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх/; -Технологийн судалгааны лаборатори; -Машин механизмын эд ангийн төрөлжсөн үйлдвэрлэл; -Металл хийцийн бага оврын үйлдвэрлэл; -Газрын тос боловсруулах бага оврын үйлдвэр зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.
6	"Дорнод" УТП	Дорнод	<ul style="list-style-type: none"> -Цайрын баяжмал боловсруулах үйлдвэр; -Газрын тос боловсруулах бага оврын үйлдвэр зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.

7	"Өмнөд бүс" УТП	Тавантол-гой Нарийн-сухайт Оюутол-гой	<ul style="list-style-type: none"> -Коксжих нүүрсний үйлдвэрлэл; -Цементийн үйлдвэр; -Тоосгоны үйлдвэр; -Керамзитийн үйлдвэр; -Технологийн судалгааны лаборатори зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех. -Дулааны нүүрсний үйлдвэрлэл; -Тоосгоны үйлдвэр; -Керамзитийн үйлдвэр зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех. -Зэсийн баяжмал хайлах, боловсруулж катодын зэс гаргах үйлдвэр; -Хүхрийн хүчлийн үйлдвэр; -Эрдэсбаялгийггүйнгийн боловсруулах үйлдвэрлэл /Тухайлбал, катодын зэсийг боловсруулан зэсийн цувимал, зэс хоолой, хавтан, зэс утас болон кабель зэрэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх/; -Технологийн судалгааны лаборатори зэрэг техник, эдийн засгийн үндэслэлд орсон үйлдвэр, цех.
---	-----------------	---	--

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2011 оны 4 дүгээр
сарын 6-ны өдөр

Дугаар 105

Улаанбаатар
хот

"Шинэ бүтээн байгуулалт" хөтөлбөрийн хүрээнд авто замын талаар авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 34.1.6, "Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" Улсын Их Хурлын 2011 оны 15 дугаар тогтоолыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газрын 2008-2012 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт авто замын салбарт хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан төсөл, арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Шууд гэрээ байгуулан боловсруулах авто замын зураг төслийн ажлын жагсаалтыг 1 дүгээр, Шууд гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэх авто замын барилгын ажлын жагсаалтыг 2 дугаар хэвсрэлт ёсоор баталсугай.

2. Шууд гэрээ байгуулах ажлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллахыг Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулга, нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч Г.Мөнхбаяр нарт даалгасугай.

3. Шууд гэрээгээр гүйцэтгэх ажлуудыг Монгол Улсын Хөгжлийн банкаар дамжуулан санхүүжүүлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Сангийн сайд С.Баярцогт, Үндэсний хөгжил, шинэтгэлийн хороо (Ч.Хашчулуун)-нд, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Ч.Хүрэлбаатар нарт тус тус даалгасугай.

4. Авто замын барилгын ажлын технологийн хяналтыг Захиалагчийн хяналтын зардалд багтаан дотоодын зөвлөх компаниар гүйцэтгүүлэн зам, гүүрийн ажлын чанарыг дээшлүүлэх талаар тодорхой арга хэмжээ авч ажиллахыг Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулгад үүрэг болгосугай.

5. Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Засгийн газрын 2010 оны 198 дугаар тогтоолоор баталсан Төрийн өмчийн концессын зүйлийн жагсаалтын 51, 55-90 дэх заалтад заасан ажлуудыг хассугай.

6. "Шинэ бүтээн байгуулалт" хөтөлбөрийн хүрээнд баригдах авто замын барилгын ажилд тухайн орон нутгийн иргэдийг олноор татан оролцуулж, ажлын байр нэмэгдүүлэхэд шаардагдах зохион байгуулалтын арга хэмжээ авахыг Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баттулга, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгож, шинээр бий болгосон ажлын байрны талаархи дүнг нэгтгэн Засгийн газарт танилцуулахыг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд Т.Гандид даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

С.БАТБОЛД

**ЗАМ, ТЭЭВЭР, БАРИЛГА, ХОТ
БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД**

Х.БАТТУЛГА

САНГИЙН САЙД

С.БАЯРЦОГТ

Засгийн газрын 2011 оны 105 дугаар
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

**ШУУД ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАН БОЛОВСРУУЛАХ
АВТО ЗАМЫН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН АЖЛЫН ЖАГСААЛТ**

№	Чиглэл	Урт (км)	Өртөг (сая төгрөг)
<i>Нэг. Олон улс, улсын чанартай авто замын зураг</i>		4200,6	10077,1
1	Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн хатуу хүчилтгэй авто зам	83,0	190,9

2	Өндөрхаан-Мөнххаан-Баруун-Урт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	132,6	305,2
3	Ховд-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	190,0	475,0
4	Дашинчилэн-Булган чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	121,0	290,4
5	Наранбулаг-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	51,0	127,5
6	Сонгино сум-Хяргас нуурын зүүн хаяа чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	172,0	430,0
7	Тосонцэнгэлийн баруун талд орших 4 замын уулзвараас Нөмрөг-Сонгино чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	167,0	417,5
8	Өгийнуур-Батцэнгэл-Их Тамир чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	104,0	280,8
9	Баянхонгор-Баянбулаг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	237,0	568,8
10	Улиастай-Алтай чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	139,0	347,5
11	Баянбулаг-Улиастай чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	233,0	582,5
12	Улиастай-Дөрвөлжин чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	113,0	259,9
13	Дөрвөлжин-Сархайрхан чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	159,0	365,7
14	Сархайрхан-Ховдын Мянгадын гүүр чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	158,0	363,4
15	Баянхонгор-Баянлиг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	212,0	508,8
16	Баянлиг-Гурвантэс чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	293,0	703,2
17	Өндөрхаан-Норовлин чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	200,0	460,0
18	Баруун-Урт-Эрдэнэцагаан-Бичигт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	290,0	667,0
19	Чойбалсан-Эрэнцав чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	242,0	556,6
20	Норовлин-Баян-Уул-Ульхан чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	100,0	230,0
21	Алтай-Бугат чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	143,0	343,2

22	Бугат-Бургастай чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	166,0	381,8
23	Нөмрөг-Баянтэс-Арцсуурь чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	199,0	497,5
24	Хутаг-Өндөр-Тэшиг-Бага-Илэнх чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	135,0	337,5
25	Дулаанхаан-Ерөө-Хүдэр чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	113,0	271,2
26	Сэлэнгэ аймгийн Баянгол-Мандал чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	48,0	115,2
Хоёр Улаанбаатар хотын авто замын зураг төсөл		106,7	3318,5
1	Олимпын гудамжнаас Нарны зам ба төмөр зам дээгүүр Их Монгол Улсын гудамж руу буух гүүрэн гарц	-	302,0
2	Толгойт-Сонсголонигийн замын уулзварт гүүрэн гарц	-	335,0
3	Ажилчны гудамж, Нарны замын уулзварт гүүрэн гарц	-	306,5
4	Баянбүрдийн аюулгүйн тойрог дээр олон түвшний огтлолцол	-	465,0
5	Саллорогийн аюулгүй тойрог дээр олон түвшний огтлолцол	-	305,0
6	Шинээр барих гол гудамж зам	32,0	502,5
7	Шинээр барих төвийн хэсгийн туслах гудамж зам	5,7	47,0
8	Шинээр барих зүүн хэсгийн туслах гудамж зам	8,0	149,9
9	Шинээр барих баруун хэсгийн туслах гудамж зам	18,5	170,0
10	Шинээр барих хойд хэсгийн туслах гудамж зам	11,6	93,6
11	Алслагдсан 3 дүүргийн доторхи авто зам	15,0	120,0
12	Шинээр барих гүүр, зам доогуурхи байгууламж	-	140,0
13	Явган хүний гүүрэн гарц	8 цэгт	160,0
14	Өргөтгөл, шинэчлэлт хийх гол гудамж зам	6,2	117,0
15	Өргөтгөл, шинэчлэлт хийх туслах гудамж зам	9,7	105,0
НИЙТ ДҮН		4307,3	13395,6

Засгийн газрын 2011 оны 105 дугаар
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

**ШУУД ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАН ГҮЙЦЭТГҮҮЛЭХ
АВТО ЗАМЫН БАРИЛГЫН АЖЛЫН ЖАГСААЛТ**

№	Баригдах авто замууд	Урт (км)	Өртөг (тэрбум төгрөг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа
<i>Нэг. Олон улс, улсын чанартай авто зам</i>		1377,4	615,3	
1	Улаанбаатар-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	104	44,7	2011-2012
2	Баянхонгор-Байдрагийн гүүр чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	129,5	58,3	2011-2012
3	Байдрагийн гүүр-Алтай чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	127	57,2	2011-2012
4	Тариалан-Мөрөн чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	171	77,0	2011-2012
5	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	94	40,4	2011-2012
6	Цахир-Тосондэнгэл чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	127,1	57,2	2011-2012
7	Алтай-Дарви чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	263,5	118,6	2011-2012
8	Тосондэнгэл-Улиастай чиглэлийн хатуу хучилттай замын барилга	181	81,5	2011-2012
9	Өндөрхаан-Мөнххаан-Баруун-Урт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	45,3	19,5	2011
10	Дархан-Алтанбулагийн замаас Шаамар-Цагааннуур-Түшиг сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам	135	60,9	2011-2012
<i>Хоёр. Улаанбаатар хотын авто зам</i>		48,7	98,0	
1	Зүүн 4 замын уулзварт олон түвшний огтлолцол барих	-	28,0	2011-2013
2	Баянзүрхийн төвчосноос Богд уулын арал Яармагийн гүүр хүртэлх 17,6 км авто зам	17,6	15,8	2011-2013
3	Нарны замын баруун хэсэг, Төмөр замын вокзалаас Төмөр замын Дологийн уулзвар хүртэлх авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	1,0	1,5	2011
4	Нарны замын зүүн хэсэг, Нарангуул захын урд ууловараас Чулуун-Овоотын уулзвар хүртэлх авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	2,0	3,1	2011

5	Хасбаатарын гудамжны авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	2,3	3,2	2011
6	Үндсэн хуулийн гудамжны авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт (Баруун 4-н замын олон түвшний огтлолцлоос урагш Нарны гүүрэн гарц хүртэлх)	0,3	1,4	2011
7	Сэлбийн хос гүүрийн шинэчлэлт, 58х2 у/м	-	1,2	2011
8	Ажилчны гудамж, Дунд голын доод гүүрийг шинэчлэх, шинээр хос гүүр болгох 35 у/м	-	1,1	2011
9	Энхтайвны өргөн чөлөөний баруун хэсэг, Саппорогийн тойргоос Москвагийн гудамж - Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжны уулзвар-5 шар хүртэлх авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	3,2	6,5	2011
10	Зайсангийн зам, Олимпын хорооны урд уулзвараас ХААИС-ийн уулзвар хүртэлх авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	1,3	1,4	2011
11	Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжны Баянхошуу чиглэлийн авто замын өргөтгөл, шинэчлэлт	3,4	4,1	2011
12	Дунд гол үйлдвэрийн гудамж, 19 дүгээр хорооллын арын авто замын шинэчлэлт (Гандийн гудамжаас баруун тийш Ажилчны гудамж хүртэл)	4,0	6,0	2011
13	Гадна тойруулийн хойд хэсгийн замын 4 дүгээр хэсэг (Дарь-Эхний авто замаас Ганц худал-Цайз Цагаан даваа чиглэлд)	1,10	1,0	2011
14	Сүхбаатарын гудамж, Төв шуудангийн зүүн урд уулзвараас хойш Их тойруу-Ногоон нуурын гудамж хүртэлх авто замын шинэчлэлт	2,0	3,0	2011
15	Энхтайвны өргөн чөлөөний зүүн хэсэг, Зүүн 4 замын уулзвараас Офицеруудын ордон-Чулуун-Овоо-Троллейбусны эцсийн буудал хүрт: гх авто замын шинэчлэлт	4,5	11,4	2011
16	Чөлөөгийн өргөн чөлөө, Яармалын гүүрээс: Энхтайвны гүүр хүртэлх авто замын шинэчлэлт	4,1	6,1	2011
17	Чингэлтэйн өргөн чөлөө, МТ-ийн ШТС-аас 7-н буудлын эцэс хүртэлх замын өргөтгөл, шинэчлэлт	1,9	3,2	2011
НИЙТ ДҮН		1426,1	713,3	

Хаяг:

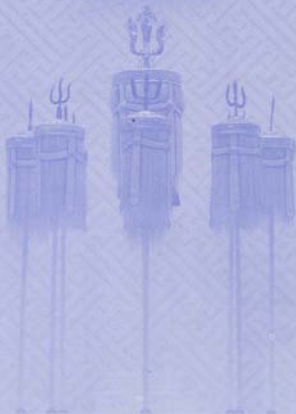
“Төрийн мэдээлэл” эмхтгэлийн редакци,
Улаанбаатар-12, Төрийн ордон 124 тоот

И-мэйл: turin_medeel@parliament.mn

Утас: 262420, 329612

Хувьдугуйн хуудас 2.5

Индекс: 14003

Үлкен Іле Жұртың Төңірік газрын қызық кездіт-қалтыр.
Үлос 329487